

PTUJSKI TEDNIK

Štev. 26

Cena 15 din

PTUJ, dne 1. julija 1960

Letnik XIII

POKONGRESNA KONFERENCA SZDL V PTUJU

Gospodarska vprašanja

Konferenca Socialistične zveze delovnih ljudi občine Ptuj, ki je bila v ponedeljek, 27. jun. t. l., v dvorani Titovega doma v Ptuj, so se poleg številnih delegatov osnovnih organizacij SZDL in drugih povablencev udeležili tudi zvezni ljudski poslanec dr. Jože Potrč, sekretar OK ZKS Tone Kropušek in zastopnik ptujske garnizije JLA major Bank.

Na konferenci je predsednik Obč. odbora SZDL Ptuj Ivo Kranjčič obširno obravnaval splošni gospodarski razvoj v občini, posebej pa je še obravnaval vprašanja, kot so: nagrajevanje po delu, izobraževanje kadrov, kmetijstvo.

V splošnem delu poročila je predsednik ugotovil, da se je narodni dohodek na prebivalca občine povečal glede na l. 1957 od 88.000 din na 129.000 din letno v letu 1959 (za 36%), medtem ko se je dvignil povprečni osebni dohodek zaposlenega v istem času od 130.000 na 180.000 din letno. Ti uspehi so bili doseženi kljub sorazmerno majhnim investicijam. Vzporedno s tem povečanjem so se večala tudi sredstva, s katerimi so razpolagali organi gospodarskih organizacij in ki so znašala v letu 1959 že 1.943 milijarde.

Predsednik je nadalje podčrtal veliki količinski in kakovostni dvig proizvodnje, za katerega so v občini velike možnosti. Posebno velike so možnosti v kmetijstvu, kjer je doslej dosežena komaj polovica tega, kar bo možno doseči v naslednjem obdobju ob uporabi sodobne tehnike, znanosti in organizacije proizvodnje.

Nagrajevanje po delu

O nagrajevanju po delu je predsednik med drugim rekel sledeče:

»Novi sistem nagrajevanja, ki so ga začeli uveljavljati naši kolektivi v lanskem letu, je povzročil v večini podjetij pravečati kvaliteten preskok — ne le v izpolnjevanju proizvodnih načrtov, marveč tudi v razvoju odnosov znotraj kolektivov in kolektivov do skupnosti. Razprave o raznih potrebah v podjetju in komuni se vse bolj povezujejo z razpravo o realnih možnostih in o načinih, kako te doseči. Le na podeželju je še vedno več razprav o raznih komunalnih potrebah, znatno manj pa o možnostih na podlagi proizvodnje, ki je lahko edini ma-

terialni vir za kritje, sicer po vsem utemeljenih predlogov za komunalno ureditev vasi.

Kolektivni gospodarskih organizacij so pristopili k uvajanju novega sistema nagrajevanja, ki v svojem bistvu ruši ostanke mezdnih odnosov, zelo neenotno. Kljub nekaterim pomanjkljivostim pri uvajanju novega sistema nagrajevanja po očitku oziroma delu, moramo ugotoviti, da smo napravili v tem pogledu šele prve, vendar že dokaj uspešne korake. Že prvi rezultati takega nagrajevanja v naših podjetjih kažejo, kolikšne rezerve se bodo še spostile, ko bomo uveljavili sistem na širši fronti in v popolnejši obliki.

Osebn in kolektivni interes proizvajalcev za produktivnost dela in uspeh proizvodnje se je povečal. Materialna podlaga organov delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja se je okrepila. Ob oceni učinkovitosti dosedanjih oblik nagrajevanja po delu v naši občini moramo ugotoviti, da so dosegla ugodnejše proizvodne rezultate tista podjetja, ki so nagrajevala po prispevku vsakega posameznega proizvajalca ali skupine k rezultatu dela.

V večjih industrijskih podjetjih so se po uvedbi stimulativnejših oblik nagrajevanja povečali zasluzki delavcev v primerjavi s tarifnim pravilnikom iz lanskega leta v naslednji višini:

v TGA Kidričevo za 48%, v Opekarni Zabjak za 13,6%, v Tovarni strojil Majšperk za 31,5%, v TVI Majšperk za 18,7 odst., v Tekstilni tovarni Ptuj za 23,6% itd.

Predsednik je o tem vprašanju zelo obširno govoril ter obravnaval določene težnje, ki se pojavljajo ob uvajanju novega načina nagrajevanja.

Govorec o

izobraževanje kadrov v občini

je tov. Kranjčič med drugim rekel:

»Hkrati z uveljavljanjem sistema nagrajevanja po delu raste v naših gospodarskih organizacijah vse večji interes za strokovno izobraževanje. Dosedanje oblike izobraževanja so postale za potrebe proizvodnje in družbenega življenja preozke. Sola ostaja le eden od elementov za pridobivanje znanja. Kot eno bistvenih oblik izobra-

ževanja uveljavljamo izobraževanje na delovnem mestu, ki bo dopolnjevalo izobraževanje v šolah, tečajih, v delavski univerzi ter individualno izobraževanje preko strokovnega tiska, filma, radia in televizije.

Predsednik je s tem v zvezi obravnaval tudi delo delavske univerze, izobraževalnih centrov, sindikalne politične šole, rednega šolstva, šolskih odborov in šolskih zadrug.

Kmetijstvo v občini Ptuj

»Kmetijstvo je področje, ki sicer po osvoboditvi nenano napreduje, vendar z mnogo počasnejšim tempom kot druga proizvodjalna področja in kot to že omogočajo današnji objektivni pogoji. Za zaostajanje te pomembne gospodarske panoge danes ni resnejših razlogov, zlasti ker so za njen razvoj že na razpolago znatnejša družbena sredstva. Vzroki počasnejšega tempa razvoja kmetijstva so torej danes bolj subjektivne kot objektivne narave. Zato je vprašanje napredka v kmetijskih proizvodnji in razvoj socialističnih odnosov na vasi eno najpomembnejših političnih vprašanj SZDL, zlasti v naši občini, kjer prevladuje kmečko prebivalstvo. Od vsega prebivalstva je po novejših podatkih kmečkega 59%, od vsega aktivnega prebivalstva, zaposlenega v kmetijstvu, pa 71%.

Nesorazmerje v proizvodnosti med kmetijskim in nekmetijskim prebivalstvom nam kažejo naslednji podatki: ena četrtina aktivnega nekmečkega prebivalstva ustvari 67% narodnega dohodka, tri četrtine aktivnega kmečkega prebivalstva pa 33%. Pri tem je vištet tudi dohodek družbenega sektorja, ki obsega okoli 10% vseh površin in daje po hektarju 10% več narodnega dohodka od zasebnega sektorja. To nesorazmerje se odraža tudi v razlikah med možnostmi razvoja industrijskih centrov in vasi, čeprav ne v taki meri, ker se le prelivajo znatna sredstva, predvsem v obliki storitev na področju zdravstva, šolstva in socialnega varstva in v obliki kreditov za razvoj kmetijstva in drugih proizvodnih področij na podeželju.

Narodni dohodek v kmetijstvu ni nižji zato, ker morda tam ljudje manj delajo, nasprotno, ta efekt dosegajo naši kmetovalci ob znatnih fizičnih naporih. Vzrok razmeroma nizkega dohodka zasebnega sektorja je v razdrobljenosti obdelovalnih površin, v primitivni obdelavi, v neekonomični zaposlitvi večjega števila žive delovne sile, v visokih stroških proizvodnje in v nizkih donosih.

Menim, da danes ni treba še posebej poudarjati velikih prednosti in ugodnih možnosti, ki jih nudi modernizacija kmetijske proizvodnje preko organizacije kmetijskih zadrug.

Da je rešitev materialnega vprašanja našega podeželja v modernizaciji kmetijske proizvodnje, v gospodarjenju na večjih površinah z uporabo sodobnejših tehničnih sredstev, v pridelovanju donosnejših kultur glede na potrebe tržišča itd., do-

kazujejo uspehi, ki jih dosegajo družbena kmetijska posestva, in v dokajšnji meri tudi rezultati proizvodnega sodelovanja zasebnih kmetijskih proizvajalcev s kmetijskimi zadrugami.

Razlike v donosih med združenim in zasebnim sektorjem se gibljejo približno tako: pri donosu pšenice je bilo lani ob slabših vremenskih prilikah razlike za povprečno 10 q na ha, pri krompirju 60 q na ha, pri vinski trti za 7 q na ha. Čeprav je razmerje med površinami družbenega sektorja, skupaj s površinami v kooperaciji, in zasebnim sektorjem 1:3,5, znaša razmerje v dohodkih od tržnih viškov 461:425 milijon. dinarjev, torej v korist mnogo manjšim površinam, na katerih pa so uporabljali sodobnejše metode obdelovanja.

Čeprav je dosegel družbeni sektor kmetijstva v primerjavi z zasebnim vidnejše in prav ohrabrujoče uspehe, s temi še zdaleč ne moremo biti zadovoljni. Sedanje donose bo treba v naslednjem petletnem obdobju podvojiti. 50 q pšenice na ha, 80 q koruze na ha, 400 q krompirja na ha, 10 vagonov silaže na ha so donosi, ki predstavljajo v sodobni agrotehnični normi, seveda ne brez napore kmetijskih strokovnjakov in tudi ne brez proizvodnega navdušenja in enotne akcije kmetijskih proizvajalcev.

Pred nami je skupna naloga, da aktiviramo ta mrtvi kapital, ki leži v približno 35.000 ha obdelovalne zemlje naše občine. Namesto 2,8 milijard narodnega dohodka bo možno v razmeroma kratkem razdobju ustvariti okoli 6 milijard narodnega dohodka, v tem pa je tudi ključ k višjemu standardu in h kritju vseh ti-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Glasiło Socialistične zveze delovnih ljudi za območje bivšega ptujskega okraja

Izdaja »Ptujski tednik« zavod s samostojnim financiranjem
Direktor Ivan Kranjčič
Odgovorni urednik: Anton Bauman
Uredništvo in uprava: Ptuj, Lackova 8
Telefon 156, čekovni račun pri Komunalni banki Maribor
podružnici Ptuj, štev. 604-708-3-206.
Rokopisov ne vračamo.
Tiska Mariborska tiskarna Maribor.
Celotna naročnina za tuzemstvo 750 din, za inozemstvo 1250 din

Poslanica predsednika Tita ob 10-letnici delavskega samoupravljanja

Pred desetimi leti je Zvezna skupščina sprejela enega najpomembnejših zakonov socialistične Jugoslavije, po katerem se prvokrat v zgodovini uresničuje akcijsko geslo delavskega gibanja: tovarne delavcem. Z uvedbo delavskega samoupravljanja se je začela etapa še hitrejšega in močnejšega razvoja socialistične demokracije in socialističnih odnosov v naši deželi.

Desetletna pot razvoja delavskega samoupravljanja kaže, da smo lahko ponosni na ogromne uspehe, ki smo jih dosegli. Naša desetletna praksa je pokazala, da je naš delavski razred, čeprav še mlad, sposoben upravljati gospodarstvo in družbo.

Zdaj uspešno upravlja naša podjetja kakih 220.000 delavcev in uslužbencev, izvoljenih v delavske svete. V minulih desetih letih pa je šlo skozi organe upravljanja nad 800.000 proizvajalcev. Na temelju delavskega upravljanja so postopoma zrasli novi socialistični družbeni odnosi in na vseh področjih našega življenja se je razvil sistem družbenega samoupravljanja, tako da naši delavci in državljani nasploh čedalje bolj sami odločajo o družbenih poslih tam, kjer žive, in tam, kjer delajo. Družbeno samoupravljanje se je razširilo tudi na komuno, kjer urejamo osnovne probleme razvoja komunne in družbenega standarda državljanov. Od občinskega ljudskega odbora do Zvezne ljudske skupščine sodeluje naš delavski razred preko njihovih zborov proizvajalcev v vodenju državnih poslov in vsega družbenega sistema.

Delovni kolektivi sodelujejo zdaj v jugoslovanskem povprečju v razdelitvi kakih 46 odst. sredstev družbenega proizvoda in s kakimi 40 odst. v razdelitvi dohodka. To je edini primer na svetu, da delovni ljudje samostojno odločajo o razdelitvi dohodka, da sami določajo merila za nagrajevanje in odločajo, koliko presežka dela se bo porabilo za nadaljnji razvoj. Mi smo vsekakor ponosni na to, da so naši delovni kolektivi prav

pri tem samostojnem razpolaganju s tako velikimi sredstvi izpričali sposobnost, da vodijo gospodarstvo. Dosedanji razvoj je v celoti potrdil tisto, kar smo vedno poudarjali, da prehod na delavsko in družbeno upravljanje ni noben organizacijsko-tehnični ukrep in tudi ne propagandno geslo, marveč da je to globoko revolucionaren proces, v katerem delavec postopoma nehuje biti mezdni delavec in postaja zavesten, svoboden proizvajalec in upravljevalec proizvodnih sredstev.

Delavsko in družbeno samoupravljanje je ogromno razvilo naše materialne proizvajale sile. V minulih desetih letih so vzniknile ne samo mnoge tovarne, elektrarne, velika kmetijska posestva, šole in bolnišnice, marveč so nastale tudi cele nove panoge gospodarstva. V nekaterih gospodarskih panogah se je proizvodnja večkratno povečala in materialna baza naše družbe se z nezmanjšanim tempom širi.

Socialistični družbeni odnosi, katerih podlaga je delavsko samoupravljanje, so naša poglavitna pridobitev v minulem obdobju. Delavsko in družbeno upravljanje je tista sila, ki čedalje bolj utrjuje in nadalje razvija bratstvo in enotnost narodov Jugoslavije, skovano v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji. Delavsko in družbeno upravljanje ljanje daje naši socialistični družbi moč in monolitost.

Med izpolnjevanje novega petletnega plana se bo vključilo v naše gospodarstvo blizu 900.000 mladih, novih proizvajalcev, ki bodo pomenili novo silo v nadaljnjem razvoju in krepitvi naše socialistične družbe. Sedanja stopnja našega razvoja kaže, da upravljanje postopoma prehaja na ves delovni kolektiv, organi upravljanja pa čedalje bolj postajajo izvršni organi kolektiva, ki uveljavljajo njegovo voljo. Notranja razdelitev v kolektivih na podlagi novih oblik gospodarjenja in spodbudnega nagrajevanja močno spodbuja ves kolektiv, da sodeluje v upravljanju vseh poslov svoje gospodarske organizacije.

Organi samoupravljanja, organizacije ZKJ in sindikalne organizacije, kakor tudi sleherni član delovnega kolektiva naj si nenehoma skupno prizadevajo za čim pravičnejše socialistične odnose v podjetjih in za nadaljnji razvoj sistema delavskega samoupravljanja. Tu želim posebej poudariti ogromni pomen pravilne razdelitve dohodka in poslednega uveljavljanja načela o nagrajevanju po delu, ker je bistveni pogoj za večjo delovno storilnost in za še večje uspehe v socialistični graditvi dežele. Nadalje je potrebno, da vsi odgovorni činitelji in v podjetju in v komuni nenehno skrbje za poglobitev splošne in strokovne izobrazbe delavcev in za čedalje hitrejšo šolanje kvalificiranih kadrov, ki so v tako dinamičnem gospodarskem razvoju, kakor je naš, nujno potrebni. Seveda je deset let, čeprav smo v tem času dosegli ogromne uspehe, kratko obdobje za široo preobrazbo v razvoj socialističnih odnosov v deželi. To je proces, ki traja dlje, toda že doslej smo zgradili trdne temelje za nadaljnji in še bolj vsestranski razvoj.

V tem boju za nadaljnje povečanje proizvodnje in delovne storilnosti, za zboljšanje življenjskega standarda in za razvijanje družbenih socialističnih odnosov moramo nenehoma odpravljati negativne pojave, ki se kdaj pa kdaj zrcalijo v birokratskih težnjah in malomeščanski stihliji, zaradi česar ponekod zanemarjajo pravice delovnega človeka. Skrb za delovne ljudi je v naši deželi bila in ostane osnovna naloga naše socialistične skupnosti.

Naj bodo uspehi, doseženi v desetletnem obdobju delavskega samoupravljanja, spodbuda za še večjo ustvarjalnost in za nove zmage delavskega razreda in vseh delovnih ljudi v graditvi socialistične družbe v naši deželi.

Vsem delovnim kolektivom in njihovim organom upravljanja pošiljam ob desetletnici uvedbe delavskega upravljanja v naši deželi tople čestitke in jim želim uspeh v nadaljnjem delu.

Naš KOMENTAR

V Ženevi so hitreje poručili mostove med Vzhodom in Zahodom, kot smo pričakovali, čeprav so po neuspešnem pariškem sestanku vsi zadrževali, da bodo pogajanja nadaljevali in jih skušali tudi uspešno zaključiti. Sedaj je v nevarnosti še konferenca o ustavitvi jedrskih poskusov, ki je imela doslej že preko 220 sej.

Sovjeti so na zadnji seji sporočili, da ne bodo več sodelovali v odboru »desetorice«, ker postavljajo zahodne delegacije samo drugorazredna vprašanja in nečesto odgovoriti na najnovejši sovjetski načrt. Potem so natančno pojasnili, kaj so Sovjeti predlagali in kako so zahodni predstavniki reagirali. Vsekakor moramo povedati, da so Sovjeti glede predlogov bili na boljšem, saj so vsaj s te strani poskušali dokazati svojo voljo po razorožitvi.

Sedaj domnevajo, da hočejo sojeviti predložiti razorožitveni problem pred OZN, ker računajo na podporo številnih izvenblokovskih in majhnih dežel, ki so že večkrat poudarile, da so proti nadaljnjemu oboroževanju. Ne glede na takšna prizadevanja lahko ugotovimo, da postajajo odnosi med Vzhodom in Zahodom iz dneva v dan bolj zapleteni in da v obeh blokih vedno bolj poudarjajo potrebo po enotnosti in obrambi. V Ženevi so še enkrat dokazali, da je sporazumevanje med Vzhodom in Zahodom zapleten problem, ki ga ni moč rešiti kar tako s sestanki v Ženevi.

KONGRES V BUKARESTI

Kongres romunske delavske partije ne bi bil tako zanimiv, če ne bi nanj prišel tudi Hruščev ter govoril o politiki vzhodnih dežel.

Novi delavski sveti

Volitve novih delavskih svetov v letu 1960 so bile v času praznovanja jubilejne desete obletnice delavskega samoupravljanja ter so bile zato še tem pomembnejše in so močna politična manifestacija enotnosti in zmag našega delavskega razreda.

V političnih predpripravah na volitve novih delavskih svetov so bile v vseh sindikalnih podružnicah živahne priprave in številni predvolilni sestanki, na katerih so dosedanja delavski sveti podajali poročila o dvetletnem delu v svoji mandatni dobi ter zelo živahno razpravljali o predlaganih kandidatih za nove delavske svete. Delovni kolektivi so kritično ocenili dosedanje delo delavskih svetov ter dali številne spodbudne predloge za boljše delo. Na vseh predvolilnih sestankih v času priprav na volitve v nove delavske svete je sodelovalo nad 5241 članov delovnih kolektivov.

Sindikalne podružnice so v svojih predloženih kandidatih listah predložile 830 kandidatov za nove delavske svete. V nove delavske svete je bilo v 32 delovnih kolektivih, v katerih so na območju ptujske občine volili nove delavske svete, izvoljenih 625 članov, od tega 509 delavcev iz proizvodnje in 123

uslužbencev. V nove delavske svete je bilo izvoljenih 124 žena in 87 mladink in mladincev.

V delavske svete je bilo ponovno izvoljenih 285 članov. Nove delavske svete je volilo 5739 delavcev-proizvajalcev.

Letošnje volitve novih delavskih svetov so ponovno potrdile enotnost naših proizvajalcev, da s še večjim elanom izpolnjujejo vse svoje naloge v skupnem boju in izgradnji lepšega in srečnejšega življenja v okviru skupnosti jugoslovanskih narodov.

F. B.

VABIMO VAS V GRADIŠČE IN CIRKULANE NA PARTIZANSKO SLAVJE v počastitev dneva borca v nedeljo, 3. julija t. l.

SPORED:

1. Sprejem patrolj v Gradišču ob 9. ur.
2. Slavnostni govor.
3. Kulturni spored ob 15.30 v Cirkulaneh.
4. Ljudsko rajanje.

Avtobusi vozijo k slavju me d 7. in pol 9. uro s Titovega trga v Ptuj.

OBČINSKI ODBOR ZVEZE BORCEV PTUJ
KRAJEVNI ODBOR ZVEZE BORCEV CIRKULANE

Naša mladina zopet na delu

Naša socialistična družba je lahko upravljeno ponosna na svojo mladino, ki je prispevala tako velik delež pri izgradnji nove socialistične domovine. Iz leta v leto grade mladinske delovne brigade ceste, železnice in naselja in si s svojim delom postavljajo prelep spomenik, ki bo še stoletja spominjal na današnje delovno mladino.

Tudi letos so delovne akcije že v teku. Glavno delovni jugoslovanske mladine je na zvezni akciji v Srbiji in Makedoniji, kjer bo dograjevala avtomobilsko magistralo, ki bo povezala Djevdelijsko z Jesenicami. Te velike delovne manifestacije se bo letos udeležilo na tisoče mladincev in mladink, ki bodo s svojim delom zopet dokazali, da so zmorni največjih del in da je zaupanje, ki jim ga izkazuje naše ljudstvo, povsem upravičeno.

Zraven centralne zvezne akcije pa bodo še manjše republiške in okrajne akcije. Na teh bo mladina gradila ceste, naselja, sportna igrišča in druge objekte, ki jih nujno potrebujejo v nekem kraju. Tudi za te akcije je med mladino veliko zanimanje in prijav nikoli ne zmanjka. Tudi življenje v teh brigadah je lepo, mogoče še lepše od onega na zvezni akciji. In zato je tudi tako priljubljeno.

Pred žetvijo

(Ing. Egon Zorec)

Še nekaj dni in žetev se bo začela. Letošnja žetev je nekoliko zgodnejša, kakor v letih z rednim vremenom. Ozimnice so se zaradi tople jeseni in kratke zime hitro razvijale. Letina pšenice bo srednja. Poleg spomladanske slane, ki je občutno vplivala na razvoj žit, leži vzrok tudi pri samih pridelovalcih žit. Veliko primerov imamo, da kmetovalec ni pustil, da bi se zemlja po oranju in brananju sedela. Po teh delih so kar sejali in posledica je bila, da je nesejana zemlja ob zimskem zmrzovanju trgala pšenice in korenine. Ker so pa zraven tega marsikje še prepajali žetve, da so bile korenine čisto na vrhu, je bilo škodljivo delovanje zmrzujoče se zemlje še toliko večje. Prav tako so se pokazale slabe lastnosti ročne setve. Medtem ko sejavnica polaga seme vedno enakomerno globoko, kar lahko tudi poljubno uravnava, ostane pri ročni setvi seme na vrhu. Bil bi torej že skrajni čas, da začnemo sejati s strojem.

Če se vprašamo, kakšni bodo letošnji pridelki, moramo reči, da bodo razlike med hektarskim pridelkom pšenice različnih sort velike. Pridelke se bo gibalo od 10 do 40 stotov, glede na to, kako je bila zemlja obdelana, kakšno seme smo uporabljali itd.

Strojna žetev bo letos uspešna, ker žito ni poleženo. Kljub pomankanju strojev pa upamo, da se žetev ne bo zavlekla, ker se obeta lepo vreme. Zraven tega pa so kmetijske zadruge oskrblyene tudi s kombanji, kar bo žetev zelo pospešilo.

Zgodnja setev ima tudi svoje prednosti, zlasti ker bo pridelek prej pospravljen in ker bodo njive prej proste. Zato pa lahko pričakujemo večje uspehe s striščnimi posevki. Zaradi zgodnje žetve je mogoče doseči več njivske krme. Računamo, da so kmetijske zadruge pravčasno izvedle vse predpriprave, tako da ne bo nobenih motenj in bo žetev v nekaj dneh končana.

V letošnjem letu bo delala precej brigad tudi v mariborskem okraju. Glavna delovna akcija bo v Lenartu pri Mariboru, kjer bo mladina gradila traso ceste, ki bo povezovala Mursko Soboto z Mariborom.

Letos se je ptujski mladina zopet izkazala, saj je poslala na delovnišče popolnoma samostojno brigado. Pohvaliti moramo gimnazijsko mladinsko organizacijo, ki je poslala na delovnišče nekaj nad 90 brigadirjev, ki bodo delali v julijski izmenici.

Za Ptujčane pa bo verjetno bolj zanimiva brigada, ki bo delala v

Ptujju pri izgradnji vodovoda. Poboti za to delovno akcijo so dali ptujski študentje, ki nameravajo prevzeti občinsko organizacijo ob podpori občinskega ljudskega odbora v Ptujju. Ker pa bo študentov premalo, jim bo Okrajni mladinski komitej iz Maribora poslal 40 brigadirjev. Brigadirji si bodo uredili bivališče v Domu Valjenske šole, za ptujsko mladino pa bodo organizirali vrsto športnih in zabavnih prireditev s plesom. Pri delu samem pa se bodo potrudili, da bodo izpolnili zaupanje naše skupnosti. —f

Posebno varstvo mladine v delovnem razmerju

Za mladoletnike, zaposlene v industrijskih, gradbenih ter v prometnih gospodarskih organizacijah, velja prepoved nočnega dela. Opreavljanje posameznih del je za mladoletnike prepovedano. Za mladoletnike veljajo ugodnejše

Po zakonu o delovnih razmerjih štejejo za mladoletnike vse tiste osebe, ki so dopolnile 15. leto starosti in še niso stare 18 let. Kdor sklene delovno razmerje, mora izpolniti dva splošna pogoja, to je, da je star 15 let in da je zdrav, kar ugotovi organ javne zdravstvene službe. Za gospodarsko organizacijo, ki bi sklenila delovno razmerje z mlajšo osebo od 15 let, je predpisana kazen od 10.000 do 200.000 din. Ta sankcija je predvidena le za gospodarsko organizacijo, ne pa tudi za delavca. Posebno varstvo v delovnem razmerju torej uživajo te osebe, ki so stare 15 let in še niso dopolnile 18. leta starosti. Osebe, ki se niso stare 15 let, ne morejo uživati posebnega varstva, ker z njimi ne moremo skleniti delovnega razmerja oziroma ne morejo biti v delovnem razmerju.

Zakon o delovnih razmerjih je tudi določil, da so po tem zakonu zaščiteni le mladoletniki, ki so v stalnem oziroma rednem delovnem razmerju, ne pa samo v začasnem delovnem razmerju.

Turistična Gomila v Prlekiji

Lepega nedeljskega popoldneva, 12. junija, je agilno in delavno Turistično društvo na Gomili priredilo kar dve tekmi. Najprej so se pomerili škropci v vinogradu, nato pa še kosci na bližnjem travniku. To je bilo letošnje prvo prijetno in privlačno praznovanje ob razglednem stožpu na Gomili.

Tudi lovska družina Juršinci noče zaostati in namerava organizirati v nedeljo, 3. julija, s pomočjo sosednjih lovskih družen strelske tekme v streljanju na glinaste golobe. Ob tej priložnosti bodo organizirali tudi prijetno lovsko zabavo s šalami, godbo in plesom. Vse občiskovalce pa bodo pogostili s dobrimi jedmi in najboljšimi pijačami.

Turistično društvo in Lovska družina vijočno vabita na vse prireditve. Cesta do vrha Gomile je sedaj že urejena za vsa lažja in je sedaj motorna vozila in je sposobna za promet tudi ob slabem vremenu. Zato se naših lepih in privlačnih prireditev vsekakor udeležite.

(priložnostna, honorarna, dopolnilna zaposlitev itd.) Ni malo primerov, da gospodarske organizacije ne znajo ali pa celo namerano nečesto določiti statusa delovnega razmerja. Osebam v začasnem delovnem razmerju gre namreč samo pravica do higienskega in tehničnega varstva pri delu in pravica do socialnega zavarovanja za nesrečo pri delu ali za poklicno obolenje, nimajo pa ostalih temeljnih pravic iz naslova delovnega razmerja.

Opravljanje posameznih del je za mladoletnike prepovedano

Zdravju škodljiva, življenju nevarna in posebno težka fizična dela so za mladoletnike prepovedana. Prav tako so za mladoletnike prepovedana tudi vsa dela, ki so prepovedana za žene. Ta prepoved je posebno mišljena za moško mladino, ker so žene, ne glede na svojo starost še posebej zaščitene pred opravljanjem določenih del. Iz tega iz-

Strelna povzročila pretresljivo nesrečo

27. junija se je v popoldanskih urah razdivjala v okolici Ptujja nevihta, ki je zahtevala precej žrtev in povzročila več požarov. Najprej so žrtevi bili vseh okoliščin, najprej so se odigrali v Gorenškem vrhu. V hišo Vidovič Franca je tresčila strelna, ki je povzročila požar. Bliznjim sosesje so takoj priskočili na pomoč. V hišo je bila napeljana elektrika in ko je udarila strelna, se je žica pretrgala. Pri reševanju je padla na Faniko Kosteuc, ki je bila pri prihli mrtva. Njena sestra Marica ji je hotela rešiti, pri tem pa se je dotaknila žice, ki je tudi njjo ubila. Na pomoč je prišel še Jožef Petrovič iz Dolan, ki je nepravilno stopil na električno žico, ki je tako zahtevala še tretjo žrtev. Na kraj nesreče se je pripeljal zdravnik iz Cirkulana, ki pa ni mogel prav nič pomagati. Posloje je pogorelo do tal in z njim vred tudi vse imetje, ker se ni nihče več upal reševati zaradi treh smrtnih nesreč. Ponesrečena Fanika Kosteuc je zapustila dvojce otrok, njena sestra, ki je bila uslužbenka na

vodnjaka, ki sta tudi bila napolnjena z mrlji. Na pokopališču so po drevesih visela trupla vaščanov. Ko je neki vojak hotel sneti truplo z drevesa, ni opazil, da je zanj privezana mina, ki je takoj eksplodirala in raztrgala vojaka na drobne koščke. Ugotovili smo, da so bila tudi druga trupla zvezana s minami, zaminirano pa je bilo tudi pokopališče samo in pa pota, ki so vodila nanj. Morali smo biti zelo previdni, če nismo hoteli zleteti v zrak. Ko sem hotel slučajno pogledati v neko hišo, sem opazil, da je skozi ključavnico priprtih vežnih vrat napeljana žica. Previdno sem jo odstranil in z dolgo letvo odprl vrata. Nudil se nam je strašen prizor. V veži je na malem trinožnem stolčku sedela žena z razgaljenimi prsi. Pri nogah ji je ležal dojenček, ki ga je verjetno dojila. Otrok je imel razbito lobanjo, na čelu pa so se poznali sledovi okovanih čevljev, s katerimi ga je potepal nečloveški Nemec. Zraven matere sta ležala 2—3-leten sinček in 3—4-letna deklica,

Gospodarska vprašanja v ospredju

(Nadaljevanje s 1. strani)
stih komunalnih, zdravstvenih in kulturno-prosvetnih potreb našega podeželja, ki se v obliki zahtev in prošelj pojavljajo na neštetihi sestankih vaških organizacij SZDE in zborih volivcev, je med drugim o vprašanih kmetijskega govornik predsednik občinskega odbora.

RAZPRAVA

V razpravi je sodelovalo več navzočih, skoraj vsi pa so obravnavali kmetijska vprašanja. Dr. Jože Potrč je uvodoma naglasil, da so bila na konferenci zelo realno iznesena najaktualnejša vprašanja ptujске občine, njeni uspehi, možnosti za nadaljnji razvoj in tudi težave, ki spremljajo izgradnjo socializma ne le na področju občine, temveč celotne države.

V svetu gledajo na način razvoja socializma v Jugoslaviji, ki je drugačen od sovjetskega, z veli-

kim spoštovanjem. Za naša stališča v mednarodnih razpravah je značilno, da mi ob iznašanju svojih vprašanj in stališč tudi priznavamo težave in slabosti, s čimer pokažemo, da jih želimo odpraviti. Pri nas je socialistična demokracija na najvišji stopnji, ker odločajo o vsem direktno proizvajalci sami. Lahko rečemo, da dosegamo v sistemu delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja dnevno nove uspehe, ob njih pa ugotavljamo vse probleme, ki prizadevajo človeka, kar daje vseh naš' dejavnosti humanističen značaj. Delegati vzhodnih dežel govore radi le načelno, včasih omenijo kakše probleme, toda o njih ne žele razpravljati.

Na naši vasi se pojavlja vrsta vprašanj, ki zahtevajo reševanja, na primer zaposlovanje devojne sile, racionalno obdelovanje zemlje, možnosti za kritje skupnih potreb in slično. Vse to je posledica tega, ker imamo v eni in isti družbi v hitrejšem tempu razvoj uspeha in neuspeha. Eni uspešajo pri svojem delu bolj, drugi slabše. Hočem le poudariti nujnost povezave družbe in njenih članov naše družbe. Vsi se morajo zavedati, da je možnost za vse boljše vsklajevanje interesov in možnosti v občini tudi posledica dviga standarda vseh njenih delovnih ljudi.

Dr. Jože Potrč je v nadaljevanju poudaril velik pomen treh zadnjih dogodkov: kongresa SZDL Jugoslavije, konference o socializaciji dela, ki je bila nedavno v Beogradu, in mednarodne konference dela, na kateri je osebn sodeloval kot vedja jugoslovanske delegacije.

Na V kongresu SZDL je bilo pri razpravi po Titovem referatu najbolj zanimivo izjavoje tov. E. Kardelja v tem, ko je poudaril našo največjo skrb za kompleksno in pravično nagradjevanje dela, kar ima za posledico tudi viden porast proizvodnje. Vemo, da je ta delež dohodka ponekod še premalo proučena in je potrebno, da prav organizacija Socialistične zveze kot najmočnejša množična organizacija budno spremlja in odpravlja nepravilnosti. Pctrebno je krepiti kmetijske zadruge, da bodo te lahko dejansko pomagale slehernemu kmečkemu proizvajalcu. Nekateri kmetje včasih ne razumejo, zakaj moramo ob upoštevanju njegovih koristi upoštevati tudi širše koristi kmetov in vse

TERENSKA SLUŽBA ZDRAVNIKOV Splošni zdravniki

Dežurstvo splošnih zdravnikov se vrši od 14. do 7. ure po sledečem razporedu:

1. julija, dr. Zakula;
2. julija, dr. Pavličev;
3. julija, dr. Pavličev;
4. julija, dr. Rakuš;
5. julija, dr. Toš;
6. julija, dr. Rakuš;
7. julija, dr. Stropnik.

Pomožna ambulanta Juršinci posljuje vsako sredo in soboto od 14. ure dalje;

Pomožna ambulanta Podlehnik

ROJSTVA

Dečke so rodile: Rozalija Zupanič, Prepolje — Ivana; Terezija Jurc, Gruškovlje 47 — Zdenka; Frančiška Kos, Ptuj, Gregorčičev drevored 6 — Marka; Miroslava Planinšek, Pletenje 34 — Antona; Justina Perše, Slavšina 16 — Janka; Roža Turk, Zupečja vas — Jožeta; Marija Topolovec, Gradišče 26 — Marjana; Marija Aruga, Ločič 2 — Franca; Ljudmila Lah, Ptuj — Bojana.

Deklice so rodile: Ana Frank, Zupečja vas 19; Marija Hanželič, Podgorci 60 — Anico; Pavla Lah, Jelovice 11 — Marijo; Ločki vrh 4 — Anico; Ivana Bežjak, Bukovci 37 — Anico; Marija Šegula, Moškancji 52 — Anico; Neža Bratuša, Lahonci 52 —; Kristina Bežjak, Ormož — Ljudmila.

POROKE

Kazimir Kuček, Slovenj Gradec in Silva Koren, Maribor.

SMRTI

Jožefa Sinog, Ptuj, Jadranska 10, roj. 1886, umrla 22. 6. 1960; Rozalija Rogina, Brstje 39, roj. 1893, umrla 24. 6. 1960; Janez Kac, Maribor, roj. 1878 umrl, 18. 6. 1960; Jakob Kramberger, Spuh-tja 10, roj. 1895, umrl 20. 6. 1960; Rudolf Jančič, Ptuj, Tiha pot 2, roj. 1900, umrl 26. 6. 1960; Marija Štrec, Ptuj, Rajšpova roj. 1905, umrla 24. 6. 1960; Dragica Kozlevčar, Brezovica, roj. 1957, umrla 21. 6. 1960,

naše skupnosti. Nam pa gre pri vsej stvari za pravičnejšo politiko, ne tako kot v Ameriki, kjer se vsa bogastva zgrnja v roke majhne peščice kapitalistov, niti ne tako, kot v Svjetski zvezi, kjer so vse pritegnili v kolchoze. Mi hočemo krepiti to, kar je na zemlji, in to, da imajo na zemlji vsi kmetje enake pravice in možnosti ne glede na lastnino.

Vsebinska konferenca za socializacijo dela v tisku se ni bila tako obdelana, kct bi morala biti, pokazala pa je neizmerno možnost, in koristi dela ob skrbi za človeka. Nepravilno bi bilo, če bi podcenjevali neposredno pomoč človeku pri de-u, ki je potrebna tudi v verigi svetovnega delovnega procesa.

O mednarodni konferenci dela je tov. dr. Jože Potrč izjavil, da so priznali tudi kritiki, ki nam sicer niso preveč naklonjeni, da je naša jugoslovanska delegacija nastopala najbolj humanistično. Naše delegacije si vedno prizadevajo, da ne naglašajo preveč dosežkov in uspehov, čeprav imajo za to dovolj razlogov, in tudi ne silijo nikamor v ospredje, ker bi nam sicer lahko očitali, da smo domišljivi.

Tov. zvezni poslanec se je v nadaljnji diskusiji dotaknil vprašanja vige socialističnih sil v mednarodnem življenju in o njihovem revolucionarnem programu. Navečal je nujnost odprave brutalnosti v mednarodnih odnosih, ki so bile značilne za najreakcionarnejše sile v drugi svetovni vojni in katere sedovje se tu in tam še pojavljajo kot zapuščašina fašizma, ki se je predvsem odlikoval v krutosti in grozotnem uničevanju ljudskih mas.

Tov. zvezni poslanec je ob zaključku svoje diskusije dodal, da prihajamo danes šestokrat tudi v težave, niti ne po svoji krivdi, ki jih pa moramo razumeti in znati premagati. Čim starejši je človek, tem težje so mu razumljive nekatere novosti in nujnosti. Prav zaradi tega moramo pristopati k njemu z večjo uvidenostjo in ga s pripravevalo metodo pridobiti za pravilno pojmovanje našega razvoja in ustvarjalno delo.

Želim vaši konferenci čimveč podne iniciative, je dejal ob zaključku svoje razprave dr. Jože Potrč. Šda bi vse probleme v svoji občini pravilno ocenjevali in pritegnili k reševanju čim širši krog ljudi!

posljuje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. ure dalje;

Otroške posvetovalnice: 1. julija, v Ptujju od 14. ure dalje; 5. julija, v Juršincih od 13.30 dalje in 7. julija, v Desterniku od 13.30 dalje;

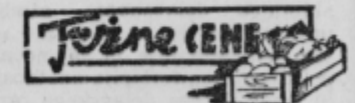
internistična dnevno razen srede in sobote od 12. do 14. ure; očesna specialistična ob torkih od 17.30 dalje; ob sredah in sobotah od 13. ure dalje; specialistična ambulanta za ušesa nos in grlo ob sredah in sobotah od 13. ure dalje; nevrološko specialistična ambulanta ob ponedeljkih od 13. ure dalje;

Protituberkulozni dispanser Zdravstvenega doma Ptuj posljuje do nadaljnega vsak dan razen torka od 7. do 13. ure. Rentgenski pregledi pljuč bolnih na tuberkulozi in zdravljenje se vrši v terek od 13. do 18. ure, v soboto od 7. do 13. ure. V sredo od 7. do 13. ure.

Vse informacije in naročila hišnih obiskov sprejema dežurni center zdravstvenega doma Ptuj številka telefona 70 in 80.

Hišne obiske naročite v popoldanskih urah, pozneje naročeni hišni obiski se bodo izvršili samo v nujnih primerih.

Uprava ZD Ptuj

POVRTNINA: krompir 40-50, čebula 70, česen 100, rdeča pesa 50, korenček 80, peteršilj 100, luščeni fižol 60, fižol v stročju 100-120, čebulček 250, špinaca 100, solata v glavah 25-30, koleraba 40, kumare 150, zelje v glavah 70, cvetača 80-100, ohrovt 80-100, grah 70 din.

SADIKE: solata 1 dinar, zelje 2 din, ohrovt 2 koleraba 2, rdeče zelje 2, paprika 5, cvetača 5, paradiznik 5 din za komad.

SADJE IN SADEŽI: oreh 240, domači kis 30, češnje 30-50, hruške 100, borovnice 100, jagode 200, lisičke 150, maline 100 din.

vrednostni očeplavki odznjurae, ZITARICE IN MLEVSKI IZDELKI: ajdova kaša 100, pšenica 30, koruza 40, proso 40, koruzni zдроб 50, ajdova moka 60, koruzna moka 40, prosena kaša 80.

MLEKO IN MLEČNI IZDELKI: mleko 30-35, smetana 160, sir 30-40, surovo maslo 300.

PERUTNINA, DIVJAČINA IN JAJCA: kokoši 400-600, piščanci 600-800, domači zajec 150-400, jajca 15 din za komad,

Ob Dnevu borca

(Spomini iz NOV)

Kot borec in oficir NOV v času najtežjih dni naše zgodovine, bi za dan borca želel prispevati par odlomkov iz vojne in mislim, da ne bi bilo odveč, če bi jih objavili v našem Ptujskem tedniku.

☆

Po osvoboditvi metropole Sumadije — Kragujevca — so naše edinice v sklopu XVII. udarne divizije napadale in gonile Nemce, ki so se žilavo borili za Kraljevo in so nas hoteli za vsako ceno zadržati, ker bi jim mi z zavzetjem Kraljeva onemogočili umik po suhem in z železnico, ki teče skozi Ibarsko klesuro iz Grčije in južnih krajev Jugoslavije. Zato so se borili za vsako vas in kraj in počenjaljaka hudodelstva, kot so jih bili zmorni v našem stoletju samo »madijci« fašističnega kova. Pri tem so se posebno izkazali banat-

ski Nemci, ki so sodelovali v Princ-Eugen diviziji in SS odredih. V smeri našega prodiranja Kragujevac-Kraljevo-Čačak smo našli na stražna razbojništva, ki so jih zakrivali Nemci, predvsem pa banatski Nemci.

V zgodnjih jutranjih urah smo prispeili v vas Bresnico. To je večja šumadijska vas z občino, šolo, kmetijsko zadrugo s par trgovinami in gostilno. Kot po navadi smo se hoteli umiti, nakrmiti konje in jih napojiti. Borci so začeli iskati vodo in kmalu so našli vodnjak na šolskem dvorišču. Ko so spustili vedro v vodnjak, se je že po enem metru ustavilo. Ko so posvetili v vodnjak, so z grozo ugotovili, da je poln mrtvih vaščanov, katere so pobili Nemci in jih zmetali v 10 metrov globoki vodnjak. Kmalu so našli še dva

vodnjaka, ki sta tudi bila napolnjena z mrlji. Na pokopališču so po drevesih visela trupla vaščanov. Ko je neki vojak hotel sneti truplo z drevesa, ni opazil, da je zanj privezana mina, ki je takoj eksplodirala in raztrgala vojaka na drobne koščke. Ugotovili smo, da so bila tudi druga trupla zvezana s minami, zaminirano pa je bilo tudi pokopališče samo in pa pota, ki so vodila nanj. Morali smo biti zelo previdni, če nismo hoteli zleteti v zrak. Ko sem hotel slučajno pogledati v neko hišo, sem opazil, da je skozi ključavnico priprtih vežnih vrat napeljana žica. Previdno sem jo odstranil in z dolgo letvo odprl vrata. Nudil se nam je strašen prizor. V veži je na malem trinožnem stolčku sedela žena z razgaljenimi prsi. Pri nogah ji je ležal dojenček, ki ga je verjetno dojila. Otrok je imel razbito lobanjo, na čelu pa so se poznali sledovi okovanih čevljev, s katerimi ga je potepal nečloveški Nemec. Zraven matere sta ležala 2—3-leten sinček in 3—4-letna deklica,

Ob 10-letnici delavskih svetov

Delavski svet Tovarne glinice in aluminija - Kidričevo

Takoj po izidu zakona o delavskem samoupravljanju je vodstvo podjetja pričelo s pripravami za volitve delavskega sveta. V tem času je bilo več posvetovalnih seštevank s kolektivom, ko so izbirali najboljše člane kolektiva za kandidate delavskega sveta. Prvo posvetovanje članov delavskega sveta je bilo 14. junija 1950, leta 5. avgusta pa je bilo v tovarni uresničeno Marxovo načelo »Tovarne delavcem!«

Delavski svet je izvolil iz svoje srede predsednika tov. Berliča Marjana in 8-članski upravni odbor. V delavski svet sam pa je bilo izvoljenih 40 članov kolektiva. Funkcija tega delavskega sveta je bila več ali manj posvetovalnega značaja, ker je bilo podjetje takrat še v izgradnji. Kljub temu pa lahko trdimo, da so ti delavski sveti dosegli vidne uspehe prav v pripravah članov kolektiva za proizvodnjo in upravljanje v času proizvodnje.

S pričetkom proizvodne proizvodnje 21. novembra 1954 so za organe upravljanja nastali novi problemi, predvsem, kako bo kolektiv osvojil tehnološki proces in kako bo podjetje plačilo proizvodnjo na trg.

V kratkem obdobju obratovanja podjetja se je pokazalo, da so delavci z zanimanjem sledili procesu proizvodnje in se na neverjetno hiter način pričeli delu. Organi delavskega samoupravljanja so nudili vsa potrebna podpora vodstvu podjetja, katero je predlagalo izboljšanje proizvodnje, uvajanje novih tehničnih postopkov, predlog za modernizacijo strojnega parka itd.

V teku proizvodnje so organi delavskega samoupravljanja stremeli za tem, da bi si vzgojili čim več kvalificiranega kadra. Do ustanovitve centra za izobrazbo v podjetju, se je izobrazba kadrov vršila neposredno preko Društva inženirjev in tehnikov Kidričevo in so na tem področju v času od leta 1956 do januarja 1960 bili dosegli sledeči rezultati:

pručene gliničarje, elektrolizerje, livarje, plinarje, ključavničarje in druge stroke, ki so potrebne v podjetju, je položilo strokovne izpite 672 delavcev, za kvalificirane gliničarje, elektrolizerje, livarje in plinarje pa 59 delavcev. Izpite za visokokvalificirane delavce je naredilo v tem obdobju 32 delavcev.

Na visokih šolah imajo 25 študentov. Z njimi si bodo izpopolnili tehnični kader, ki ga še vedno primanjkuje.

Za organe družbenega in delavskega samoupravljanja so organizirali posebne tečaje. Podjetje je pošiljalo v politične šole in na razne seminarje delavce, tako da je bila večina seznanjena z načinom upravljanja.

V skrbi za delovnega človeka je podjetje 1954. leta ustanovilo higiensko-tehnično službo, ki je do danes precej napredovala. Zaradi čestih nesreč in težkih delovnih pogojev v podjetju, je področje higiensko-tehnične službe zelo obširno. Da bi se nesreče čim bolj omejile, so v zadnjih letih uvedli temeljitejšo tehnično zaščito, odpravili so dosti pomanjkljivosti na samih delovnih mestih, nabavljena so razna zaščitna sredstva itd.

V letu 1959 je kupilo podjetje počitniški dom v Crikvenici, kjer je v lanskem letu letovalo 267 članov kolektiva in 285 svojcev. Počitniški dom posluje vsako leto od 15. maja do 15. septembra.

Vzporedno z graditvijo tovarne so v Kidričevem gradili tudi stanovanjsko naselje. V naselju je 296 stanovanj, medtem ko je v Ptujju v končni fazi gradnje 40-stanovanjski blok. Podjetje bo torej razpolagalo s 336 komfortnimi stanovanji, katerih vrednost zna-

ša po sedanjih cenitvah približno 1.300.000.000 din. Razen tega uporablja podjetje začasna stanovanja tudi provizorije, ki so nekoč služili gradbenim delavcem, ki so gradili tovarno. Razen tega je podjetje v tem obdobju zgradilo tri samske domove, vendar se za stanovanja uporablja samo eden, ker sta v drugih dveh upravni prostori in pa Zdravstveni dom Kidričevo.

Organi delavskega samoupravljanja so imeli v dosedanji dobi velike in težke naloge, ki so jih uspešno reševali in dobili bogate izkušnje za nadaljnje delo. Pred kolektivom stojijo nove velike investicije, ki jih bodo vložili v rekonstrukcijo glinice in izgradnjo nove elektrolize. Za investicije bo jugoslovanska skupnost prispevala preko 10 milijard dinarjev. Tudi kolektiv sam bo pri-

speval preko pol milijarde dinarjev. Višina tega prispevka pa bo odvisna predvsem od proizvodnje in od dobrega gospodarjenja s sredstvi, s katerimi razpolaga delavski svet. Prav tako pa bodo morali organi delavskega samoupravljanja skupaj z ostalimi političnimi organizacijami vložiti obilo truda za razvijanje in utrjevanje socialistične miselnosti in enotnosti v kolektivu, čuta odgovornosti do družbenih proizvajalnih sredstev in utrjevanju delovne discipline.

Med prvo in deseto obletnico je doba velikih uspehov. V teh letih se je na široko razvil sistem neposrednega odločanja.

Delavci danes sami odločajo o notranjih odnosih, svobodno in samostojno razpravljajo o najbitnejših vprašanjih kolektiva. Razvito delavsko samoupravljanje pomembno vpliva tudi na razvoj vseh družbeno ekonomskih odnosov v komunah, na ustanavljanje in razvoj vrste ustanov, s pomočjo katerih delavski razred in ostali državljani neposredno odločajo in vplivajo na družbena dogajanja.

Železniške del. Ptuj: prvi delavski svet na občinskem območju

Deset let dela delavskega sveta v Tovarni volnenih izdelkov Majšperk

je okrog 350 delavcev in s svojim letnim bruto produktom, ki znaša okrog milijardo in 300 milijonov din, pomeni važen činitelj v razvoju tega kraja. Izdelki, ki jih daje na trg njihova tovarna, niso znanj samo pri nas, temveč daleč izven meja naše domovine. To je vsekakor lepo priznanje za delovni kolektiv, še lepše pa za delavski svet, ki tako zanesljivo vodi tovarno od uspeha do uspeha.

V desetih letih je bilo izvoljenih 8 delavskih svetov in 9 upravnih odborov, v katerih je sodelovalo 109 članov kolektiva. Razveseljivo je tudi dejstvo, da je bilo izvoljenih tudi 27 žena in 19 mladincev, kar pri nekaterih podjetjih pogrešamo. Člani delavskega sveta so se v desetletnem obdobju sestali na številnih sejah in sprejemali številne sklepe, ki so vedno znova pomenili važne in temeljite spremembe v razvoju tovarne. Med najvažnejše sklepe, ki so jih sprejeli delavski sveti tovarne v preteklih desetih letih, spada vsekakor sklep o nakupu novih strojev in strojnih naprav ter o gradnji novih delavnic in skladišč. To je bil za tovarno velik dogodek, saj s starimi stroji niso mogli več slediti razvoju, z novimi stroji pa so se znova postavili med moderne tovarne, ki s kvalitetnimi proizvodi osvaja tr-

žišče. Nič manj pomemben pa ni sklep o gradnji stanovanjskih hiš za svoje delavce, o organizaciji obrata družbene prehrane ter o uvedbi tople malice. To so za delavce važne in velike pridobitve.

Tudi ustanovitev centra za izobrazbo je velika pridobitev. S pošiljanjem članov delavskega sveta in upravnega odbora v šole za delavsko in družbeno upravljanje, katero je v zadnjih dveh letih obiskalo 11 članov, se je stanje v pogledu družbeno-ekonomskega upravljanja bistveno popravilo. V zadnjem letu je večji del članov delavskega sveta in upravnega odbora obiskoval Sindikalno politično šolo, ki jo je organizirala Delavska univerza.

tin Fridl, Franc Zajšek in Alojz Vidovič, četudi mladi, so bili brez izjeme nadvse požrtvovalni, sposobni in smeli predstavniki organov delavskega samoupravljanja v podjetju, ki so znali pridobiti delovni kolektiv za velike in odgovorne naloge. Posebno značilno za člane delavskega sveta in upravnega odbora je, da so bili v glavnem sami mladi ljudje, vedno skoraj polovica mladincev, od katerih sta najbolj izstopala Zvonko Drozg in Ludvik Fras, oba še člana mladinske organizacije, ki sta že tri leta zaporedoma predsednika delavskega sveta in upravnega odbora. Delavski svet in upravni odbor sta predvsem v zadnjih dveh letih močno obremenjena z nalogami, zato sta formirala posebne komisije, in sicer: komisijo za sklepanje in odpevovanje de-

lovnih razmerij, komisijo za tarifna vprašanja, komisijo za higiensko-tehnično zaščito dela. Te rešujejo zelo uspešno svoje naloge. Posebno dobro delajo komisije za tarifna vprašanja in premije, komisija za sprejemanje, odpuščanje in premeščanje delavcev in uslužbencev ter komisija za higiensko-tehnično zaščito.

Kolektiv TAP postaja iz dneva v dan bolj enotna, trdna in organizirana celota, ki je sposobna odgovoriti na najtežja vprašanja gospodarjenja in organizacije proizvodnje, sposobna zgraditi čimprej socialistične družbene odnose. Kolektiv je v desetih letih uspešno prešel izpit, ob 10. obletnici pa si postavlja nalogo uvrstiti se med najboljše kolektive, ki ustvarjajo pogoje za lepši jutrišnji dan.

Desetletnica tudi v „Delti“

Petletni plan, ki je bil sprejet 1947. leta, je nakazal našemu gospodarstvu cilje novega razvoja. Najvažnejša naloga v prvih letih po osvoboditvi je bilo ustanavljanje gospodarskih podjetij in s tem dvig proizvodnje in socialistične dejavnosti. V takih okoliščinah se je tudi ustanovila delavnica, osnova današnje Avtoopreme v Ptujju. Sedaj po mnogih letih lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je delo, ki so ga začeli s tako skromnimi sredstvi, kronano z velikimi uspehi. Podjetje ni dobilo za razvoj nobenih dotacij in si je vse, kar ima, zgradilo z lastnimi sredstvi. Kljub velikim težavam, ki jih je kolektiv moral premagovati, ugotavljamo, da je Tovarna avtoopreme v Ptujju solidno podjetje.

Pot kolektiva ni bila lahka. Iz majhnih delavnic, ki so se združevale, so ustanovili trdno podjetje, ki izdeluje namesto prvot-

tos kljub vsem težavam preseglj plan.

Delavski svet in upravni odbor sta na ločenih sejah razpravljala tudi o dohodku in ugotovila, da je čisti dohodek v celoti rezultat prizadevanja kolektiva. Uspeh bi bil lahko še večji, če bi bila tovarna opremljena z modernimi stroji, da bi se lažje spuščala v boj s konkurenčnimi podjetji.

Vendar številke nazorno govorijo o tem, da se delovni kolektiv v delavskim svetom na čelu zelo trudi in si prizadeva dvigniti ravnino podjetja. Doseženi uspehi so rezultat dobrega gospodarjenja, perspektivno pa bodo v letošnjem letu uspehi še večji, ker namera-

(Nadaljevanje na 4. strani)

TOVARNA GLINICE IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

Proizvajamo

ALUMINIJ
GLINICO
ANODNO MASO
KATRAN
FENOL
VANADIJEVO SOL
ZLINDRO
in drugo

ter se priporočamo vsem našim dobaviteljem in odjemalcem.

Ob 10-letnici delavskega samoupravljanja pošiljamo vsem delovnim kolektivom tovariške pozdrave in jim želimo tudi v bodoče vsestranske uspehe.

OBLO PTUJ
KOMITE ZKS
ODBOR SZDL
ODBOR ZB NOV
SINDIKALNI SVET
GASILSKA ZVEZA
IN VSE OSTALE
MNOŽICNE ORGANIZACIJE
IN DRUŠTVA

Ob 10-letnici delavskega samoupravljanja in uresničenja marksističnega načela »TOVARNE DELAVCEM« čestitamo delovnim kolektivom k dosedanjim uspehom v proizvodnji in upravljanju podjetij ter jim želimo tudi v bodoče mnogo vsestranskih uspehov.

Tovarna perila in konfekcije „DELTA“ Ptuj

Ob 10-letnici uresničenega marksističnega načela »Tovarne delavcem« in ob tem jubileju uspešnega delavskega samoupravljanja pošiljamo vsem delovnim kolektivom ter njihovim delavskim svetom tovariške čestitke in želje, da bi tudi v bodoče dosegali vsestranske uspehe.

PANONIJA

Trgovsko podjetje na veliko Ptuj

Naš delovni kolektiv pošilja vsem delovnim ljudem našega poslovnega območja, zlasti delovnim kolektivom in njihovim delavskim svetom ob 10-letnici delavskega samoupravljanja — tovariške čestitke.

Istočasno priporočamo potrošnikom bogato izbiro raznovrstnega blaga v vseh svojih poslovalnicah v Ptuj in okolici ob dobro založenih skladiščih prehrane, galanterije, tekstila in železnine.

Naše prodajalne:

v Vidmu pri Ptuj, Podlehniku, Zetalah, uri Lovrencu, v Kozmnicah, na Ptujski gori, v Majšperku (Zarja — tekstil in Zarja — špecerija), v Dornavi, Gorišnici, Medribniku, Veliki Varnici in Leskovcu, v Cirkovcih, Muretcincah, Markovcih, Stojncih, Bukovcih in Cirkulanah ter v Kidričevem (Preskrba).

Naše prodajalne v Ptuj:

NA-MA (non-stop trgovina, ki je odprta od 6. do 20. ure zvečer), Železnina, Kovina, Koloniale, Slavica, Staklo-porcelan, Papirnica-galanterija.

Tudi v bodoče želimo vsem trgovskim kolektivom in njihovim delavskim svetom mnogo vsestranskih uspehov.

Tovarna avtoopreme Ptuj

Ob 10-letnici delavskega samoupravljanja se priporočamo vsem svojim dobaviteljem in kupcem za nadaljnje sodelovanje ter jim priporočamo svoje kvalitetne izdelke.

Obenem želimo vsem delovnim kolektivom in njihovim delavskim svetom mnogo vsestranskih uspehov.

Ob 10-letnici delavskih svetov

(Nadaljevanje s 3. strani)

Petek Francka, prva predsednica DS v »Delti«

vajo uvesti v proizvodnjo še boljše vrste artiklov.

Delavski svet skrbi tudi za zdravstveno stanje delavcev. Stevilke zopet kažejo, da je bilo lani sorazmerno malo nesreč, bolniški dopusti pa so bili pretežno zaradi obolenj, ki nastajajo izven podjetja.

Opekarna „Žabjak“

Opekarna »Žabjak« je bila v času volitev prvih delavskih svetov leta 1950 podrejena Mariborskim opekarbam s sedežem v Mariboru. Tamkaj so tudi volili delavski svet in upravni odbor, v katerem je bil z nekaj člani zastopan tudi obrat Žabjak. Ko pa se je podjetje 1954. leta osamosvojilo, so 30. aprila 1954. leta izvolili svoj prvi delavski svet, ki je takoj začel z delom. Do sedaj so sprejeli večje število pomembnih sklepov. Sprejetih je bilo več tarifnih pravilnikov, sestavili pa so pravila podjetja, pravilnik o delovnih razmerjih, pravilnik o higiensko-tehnični zaščiti in pravilnik o požarni varnosti.

Ko so postali delavci samoupravljalci v podjetju, so pokazali veliko zanimanje do dela in do izdelave kvalitetnejših proizvodov. Organizacija dela se je znatno izboljšala, saj se iz leta v leto izboljšujejo delovni pogoji. Delavski svet je igral pomembno vlogo pri izdelavi tarifnih pravilnikov ter vseh ostalih pravil in pravilnikov, ravno tako pri razdeljevanju osebnih dohodkov in sprejemanju zaključnih računov.

Prvi absolventi dvehletne specializirane kmetijske šole v Turnišču pri Ptuj z nazivom kvalificirani delavci kmetijstva. Šola bo z novim šolskim letom prešla v srednjo kmetijsko šolo in bosta tu prva dva letnika. V Mariboru vpisa v prvi in drugi letnik ni več. Vpis v šolo Turnišče traja do 31. julija 1960. Kmečki fantje in dekleta, ne zamudite vpisnega roka!

Ob Dnevu borca

(Nadaljevanje s 2. strani)

Na tem področju je Drina znana kot globoka in deroča reka. Zima je neusmiljeno pritiskala. Naše edince niso dale Nemcem miru ne podnevi, ne ponoči. Napadali smo jih in jih tolkli, neusmiljeno tolkli za vse storjene grozote. Kakor sem že napisal, je bila naša baterija na položaju pri Snagovem. Branila je vsak dostop ali pa morebitni napad iz Zvornika proti Tuzli, kjer so bile polne bojnice ranjenecov, štab armade, razne vojaške šole, intendantska in sanitetna skladišča in prostor, kamor so metali zavezniki iz letaj vojaški proviant in strelivo. Pot od Zvornika do Tuzle so hoteli Nemci zasesti za vsako ceno in razbiti naše enote v Tuzli. S tem bi si olajšali prodiranje navzgor in počenjali nova hudodelstva. Na tem položaju sem bil sam s svojo baterijo in brez vsake povezave z ostalimi enotami. Položaj sem moral obdržati za vsako ceno. Hrane ni bilo hiše naokoli pa so bile vse požgane in razbite. Hranili smo se s pšenico, ki so jo Bosanci zložili v kopice, ker je niso imeli časa zmlatiti v polet-

Čeprav se je podjetje trudilo, ni moglo zaradi omejenih sredstev začeti z gradnjo stanovanj za delavce, niti organizirati letovanj za člane kolektiva. Upajo pa, da bo v bodoče tudi pri tem več uspeha.

Mnogo se je govorilo o obnovi strojnega parka, o preprečevanju zmanjševanja obsega obitovanj ter o načinih, kako bi dvignili obrat na tehnični nivo ostalih podjetij konfekcijske stroke. Izdelani in potrjeni so že investicijski programi za gradbene objekte, uvoženo in domačo opremo ter inventar.

Delavski svet je v svoji mandatni dobi sestavil nova pravila podjetja, pravilnik o delovnih razmerjih, tarifni pravilnik, pravilnik o normah, pravilnik o premijah in nagrajevanju, poslovnik delavskega sveta, poslovnik upravnega odbora, poslovnik disciplinske komisije, poslovnik za vzgojo kadrov itd.

Delovna disciplina je v podjetju zelo dobra, saj so neopravičeni izostanki minimalni. Nekatere kazni za manjše prekrške pa so bile vzgojnega značaja.

Ob 10. obletnici delavskih svetov so torej zabeležili zadovoljive uspehe. Tudi v bodoče bo igral delavski svet veliko vlogo v podjetju in če bo izpolnil vse naloge, ki jih je sprejel, še večji uspeh ne bo izostal.

Tudi mehanizaciji podjetja posvečajo veliko pozornost, saj bodo na ta način odpadli sezonski delavci, izdelava in kvaliteta pa bo zato boljša.

V desetletnem obdobju si je delavski svet nabral precej izkušenj, ki jih bo s pridom uporabljal v naslednjih letih. Najzaslužnejši član delavskega sveta pa so Petrovič Janez, Bezjak Janez, Brumen Milan in Kovačič Anton, ki so se zelo trudili in so za svoje požrtvovalno delo zaslužili pohvalo.

Trgovsko podjetje „Panonija“, Ptuj

Trgovsko podjetje »Panonija« v Ptuj je bilo osnovano leta 1954, ko se je formiralo iz nekdanjega podjetja »Preskrba« v Ptuj. Delovni kolektiv novo ustanovljenega podjetja je 13. 7. 1954. leta

Nahberger Ivan, prvi predsednik DS Panonije

izvolil prvi delavski svet. Zelo važen je sklep, ki ga je sprejel delavski svet, da se naj trgovska mreža reorganizira. Trgovske obrate, ki so postali samostojni, so strokovno izpopolnili in jih lepo uredili. Nekatere trgovine pa, ki so pripadle kmetijskim zadrugam, so ostale zanemarjene in prav zaradi tega je delavski svet »Panonije« sprejel sklep, po katerem bi naj maloprodajno trgovsko mrežo združili v okrilju dveh ali treh trgovskih podjetij v Ptuj. Po združitvi pa so nastopile znatne težave, kajti do skrajnosti zanemarjene trgovske lokale na podeželju so morali znova preurediti.

Med drugimi važnimi sklepi delavskega sveta so tisti, ki se nanašajo na dvig delovne storilno-

sti zaposlenih v podjetju, nabava blaga in pravilne manipulacije, spremembe poslovnih pravil, predvsem pa sprejemanje novega tarifnega pravilnika in prehod na izplačevanje osebnih dohodkov po delovnem učinku. Razen tega so v podjetju formalni razne komisije, ki so za uspešno delo nujno potrebne.

Vsekakor je ocena dosedanjega dela delavskega sveta zadovoljiva, čeprav so imeli na področju kadrovske politike precejšnje težave. Posebne zasluge v organizacijskem smislu ima v veliki meri direktor podjetja Klemenčič Martin in komercialni direktor Levčnik Hinko. K uspešnemu delu de-

Filipič Maks, prvi predsednik UO Panonije

lavskega sveta je ogromno prispevala vrsta vzornih delavcev in uslužbencev podjetja. Skratka, trdimo lahko, da so se vsi zares trudili in da uspeh ni izostal. To pa je najlepši poklon ob 10. obletnici delavskega samoupravljanja.

Izšla je 6. številka revije »OTROK IN DRUŽINA«

6. številka revije »Otrok in družina« je zadnja pred šolskimi počitnicami. Po problemih, ki jih obravnava, je aktualna in pestra.

Nešteto družin je pred vprašanjem: za kakšen poklic naj se odloči njihov odraščajoči otrok. Posebno težko je včasih z žensko mladino, ker postaja vprašanje zapleteno: žensk vse bolj pereče, saj nastaja prevelika neskladnost med željami ženske mladine in med možnostmi vključevanja v poklic. Zlasti je to vprašanje kritično na podeželju, kjer se dekleta še vedno odločajo za tipične ženske poklice: šivinja, frizerka, pletilja, ne poznajo pa vseh drugih možnosti za vključevanje v tako imenovane »moške poklice«.

Na drugi strani pa primanjkuje v vsem gospodarstvu strokovni kader. Revija omenja pomanjkanje družinske revije, v tej številki pa je namreč precej naraslo število varstvenozgodnjih ustanov. Programi stanovanjskih skupnosti pa kažejo, da bodo v bodoče otroške ustanove še hitreje ustanovljali. Zato je potreben sposoben vzgo-

borci. Drugače ni hotel nihče prav ničesar vzeti, čeprav so to bile najnujnejše stvari. Skupno smo delili vse dobro in slabo. To je bilo zares pravo tovarništvo. Za bolnega ali ranjenega tovariša so žrtvovali vse in tudi življenje.

Ob neki priliki je komisar Duško delil borcem obleko in čevlje. Ko je vse razdelil, se je oglašil eden izmed borcev in ga vprašal: »Družo komesaru! Zašto si ti nisi uzeo cipelo jer si bos kao što smo bili mi!« Kapetanu je res molel palec iz čevlja, toda vseeno je rekel: »Dobit ču drugi put, za sada je još dobro!« Res je drugi dan prišel Duško na svoj račun, saj je pri napadu na sovražnika zaplenil nove nemške škornje.

V nekem kraju v Slavoniji sem bil na položaju, katerega so Nemci obstreljavali s šarci, topovi, minometi, avioni in z vsem razpoložljivim orožjem. Žilavo smo se branili, obenem pa smo poskusili zavzeti sosednji hribeček. Vsak naš napad je povzročil sovražnikov protinapad in borba je divjala od jutra do poznega večera. Sedemkrat smo zavzeli hribeček in sedemkrat smo ga izgubili. Pozno zvečer pa je bil hribeček le naš.

Komandant divizije mi je tedaj ukazal, naj grem z izvidniki na hrib in postavim dve opazovalnici — eno zase, drugo pa za njega. Ko smo se hoteli povzpeti na vrh, so nas vrgli nazaj. Nato smo še parkrat poskušali in končno ne prišli na vrh. Takoj smo pričeli kopati rove, da smo se zarinili čim globlje v zemljo. Sovražnik pa je še kar naprej tolkel s topovi.

Konec prihodnjije

jiteljski kader, ki bo znal zagotoviti dobro organizirano deo ustanov. Tako je ob tem problemu v reviji nakazan širok program izobraževanja vzgojnega kadra.

In če se vrnemo domov in pogledamo, kako živijo naši otroci, se posebno po podeželju lahko marsikje vprašamo: ali je otrok z delom preobremenjen? Mnoge družine po svetu — in seveda tudi naša — so s posebnimi zakoni prepovedane neprimerno delo otrok ter izkoriščanje otroške delovne sile v gospodarstvu. Te zakone v naši industriji povsod upoštevamo, ne upoštevajo pa še dovolj med našim kmetijskim prebivalstvom in še posebej takrat ne, ko gre za izkoriščanje delovne sile nekaterih mladoletnih vajencev.

O tem socialnem problemu so pisale že prejšnje številke naše družinske revije, v tej številki pa je zaključek in konec članka o prezgodnji obremenitvi otroka (avtor članka je dr. Milica Bergant).

Morda bi radi prebrali tudi v odgovor na naslednja drobna, a vedno važna vzgojna vprašanja: Otrk me s trmo spravlja ob živce. Kako naj ravnam z njim? Kako je z ženskim ročnim delom? Kako naj poučim otroka o spolnosti? Kdaj smem dojenčka posaditi in kdaj shodi. Macko je dobil slušni aparat. Kako preprečimo rabitis? Vse odgovore prinaša »Pomenek s staršic«.

V rubriki »Midva« pa nam pove svojo željo neka žena in pravi: Tudi jaz bi se rada zaposlila.

In še misel ter tudi napotek za jesen: Za dobro gospodarjenje v šolskih kuhinjah. (Samo v naši republiki smo dali iz sredstev občinskih in okrajnih ljudskih odborov nad sto milijonov dinarjev, da smo uredili in usposobili šolske kuhinje.)

Kakor vsebinsko, je revija bogata tudi v s'kah.

Revijo naročite v upravi »Otrok in družina«, Ljubljana, M.k.ovičeva cesta 16/II.

Novi darovalci krvi

Dne 21. junija so darovali kri prebivalci Hajdine, dne 23. junija pa prebivalci Dornave in okolice. Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo.

Darovalci so: Drevenšek Marija, Intihar Ivan, Ogrizek Rozalija, Jeza Marija, Pernat Ivan, Mlakar Marija, Cestnik Antonija, Sagadin Marija, Mlakar Liza, Šešek Matilda, Drevenšek Ivana, Letonja Jozefa, Pal Rozalija, Jeza Janja, Galun Veronika, Polajzar Ivana, Jar kominj Marija, Sok Rozalija, Belšak Milan, Osvald Rozalija, Meško Marija, Simončič Roza, Maršič Franciška, Lovrenčič Franc, Simončič Janez, Lačen Franc, Majdanič Vili, Cigula Jože, Rober Jože, Zilavac Janja, Grdina Marija, planinc Albina.

Splošna bolnica Ptuj

Za vsakogar nekaj zanimivega

Sneg sredi poletja

Pred nekaj dnevi je prišla v javnost vesela vest, da je komisija, ki si je ogledala vse terene v Jugoslaviji, ki so primerni za gradnjo smučarskega visokogorskega središča odločila, da podpre izgradnjo Velega polja kot prvega jugoslovanskega visokogorskega smučarskega centra. To je za naše smučarske strokovnjake lepo priznanje, seveda pa tudi edina rešitev, kajti položaj Velega polja je res izredno ugoden in zasluži investicije, ki jih bodo vanj vložili, da bo postalo zares prvovredno smučarsko središče, kakršnih je malo v Evropi.

O Velem polju smo v našem listu že pisali, saj so ga mnogokraj obiskali novinarji, v zadnjem času pa so smučarji-tekmovalci stalni gostje te prijazne visokogorske doline tik pod Triglavom. Zadnje tekme so bile še pred nekaj tedni in smučarji nam vedo povedati, da je bilo Velo polje takrat pokrito z debelo snežno odejo, ki sredi poletja dopušča kakršnekoli smučarske tekme — skakalne, smučarske teke in tudi alpske discipline. Takih prostoročev je kaj malo v Evropi, da bi lahko sredi poletja priredili smučarske tekme. Res je, da imajo v Švici in Italiji, pa tudi v Avstriji nekaj smučarskih središč, kjer lahko v najrazličnejših letnih časih prirejajo smučarske tekme, vendar so to prireditve, ki skorajda ne zaslužio naslova tekma. Prirejajo namreč samo kratke slalom, ker v teh središčih enostavno ni dovolj snega, da bi lahko priredili smuk ali veleslalom. Skačejo lahko le na umetnih skakalnicah, medtem ko o kakih smučarskih tekih sploh ni govora. Na Velem polju pa je vse drugače. Sredi junija lahko priredimo prava tekmovalca v najrazličnejših alpskih disciplinah, nared je 40-metrski skakalnica pokrita s pravim snegom, v spodnjem delu Velega polja pa je dovolj prostora za smučarske teke. Morda so smučarski teki največja zanimivost tega novega jugoslovanskega središča, kajti prav smučarski teki so tista disciplina, za katero po vsej Evropi razen sredi zime, niso našli primerne prostora.

Seveda marsikoga zanima, kaj vse, kdaj in kako bodo pričeli z gradnjo Velega polja. Vse kaže,

da bodo z deli pričeli že prihodnjo pomlad. Največji problem bo seveda dostop v to visokogorsko dolino. Za sedaj je najbližja izvedbi varianta gradnje ceste do Rudnega polja do Velega polja, ker je ta razdalja zelo majhna, cesta od Bleda do Rudnega polja pa je že popolnoma dograjena. Edina težava pri tem projektu bi bilo čiščenje ceste, saj bi pozimi zapadlo najbrž precej snega. No, z modernimi stroji za čiščenje snega bi se ta težava spremenila v zelo majhen problem, ki bi ga ne bilo težko premostiti.

Posebno poglavje v gradnji Velega polja bodo seveda žičnice. Le-te bodo morali zgraditi čimprej, ker so potrebne za udeleževanje alpskih smučarjev. Prvo bodo verjetno potegnili do Planike, drugo pa proti Kanjancu, kjer so odlični tereni za alpsko smučanje. Seveda bodo postopoma zgradili še več žičnic, tako da bo okoli Velega polja kar preprežena z njimi.

Za zdaj je na Velem polju ena sama koča, ki jo poznamo pod imenom Vodnikova koča. Pozneje

bodo zgradili na Velem polju celo vrsto hotelov in počitniških domov, saj se že sedaj zanimajo razna podjetja za prostor, kjer bi lahko postavili svoje stavbe. Nič ni pretirano, če mislimo, da bo Velo polje že v kratkem postalo iz temovalnega smučarskega središča tudi velik turistični kraj, kamor bodo hodili prijatelji zimskega športa iz naše države, pa tudi iz inozemstva. Za avstrijske, nemške in druge smučarje bi bilo Velo polje kot nalašč, saj je zanje zelo blizu, prometne zveze so ugodne, pa tudi snega bo dovolj, da se bodo lahko smučali od zgodnje jeseni pa do srede poletja.

Če bo šlo vse tako kot si želijo vsi prijatelji belega športa in kot so si zamislili projektanti in arhitekti, potem bo Velo polje kaj kmalu znano po vsej Evropi. Morda bomo videli tu kmalu najkvalitetnejše evropske smučarje, morda bo to kmalu eno najbolj obiskanih zimsko-turističnih središč, to pa je želja vseh tistih, ki želijo lepo prihodnost Velemu polju.

Osveževanje ozračja z algami

Kot znano, zelene rastline asimilirajo s pomočjo listnega zelenila (klorofila), ki ga vsebujejo, in pa energije, ki jim jo daje sončna svetloba, te rastline pretvarjajo ogljikov dioksid iz zraka in vodo v ogljikove hidrate (sladkor, škrob) ter v prosti kisik. Asimilacija je eden najpomembnejših procesov, ki se dogajajo v živih — rastlinskih — celicah; ker gre za proces kemičnega spajanja (sinteza) ob sodelovanju svetlobe, govorimo tu o tako imenovani fotosintezi.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo z vprašanjem, kako nadomestiti izrabljen kisik v zraku v zaprtih prostorih — na priliko v podmornicah itd. — so si edini v tem, da bi bila naravna fotosinteza s pomočjo zelenih rastlin najboljši način prečiščevanja v takšnih primerih. Zato so začeli uporabljati posebno vrsto alg, ki zaradi foto-

sinteze odvajamo izrabljenemu zraku ogljikov dioksid, hkrati pa sproščajo kisik in tako zrak regenerirajo.

Običajna zelena alga — Chlorella — se v enem dnevu razmnoži na desetkratno prvotno količino; ameriški strokovnjaki, ki proučujejo omenjeno vprašanje regeneracije izrabljenega zraka s pomočjo fotosinteze, pa so odkrili posebno vrsto zelene alge, ki se ob primernih temperaturnih pogojih razmnoži v enem dnevu kar na 10.000-kratno prvotno količino. Ta alga bi bila za regeneracijo zraka posebno primerna, ker bi v zaprtih prostorih lahko zagotavljal res zadosten del kisika v zraku. Ker pa ob takšnih pogojih, ki je regeneracija zraka nujna, običajno ni sončne svetlobe, bi bilo treba sprožiti fotosintezo z umetnim svetlobnim virom zadostne jakosti; pri ameriški General Electric so že izdelali posebno volframovo žarnico, ki porabi 1500 vatov električne energije. Ob svetlobi takšne žarnice poteka pri omenjenih zelenih algah asimilacija podobno kot s sončno svetlobo. Ostali deli naprave za regeneracijo izrabljenega zraka s pomočjo fotosinteze sestajajo iz vodnega hrana, v katerem so zelene alge, ter iz sistema dovodnih in odvodnih cevi; po prvih ceveh doteka v napravo izrabljeni zrak, v katerem je polno ogljikovega dioksida, odvodne cevi pa iz naprave odvajajo prečiščeni zrak, v katerem je svež kisik.

Strokovnjaki menijo, da bo postalo prečiščevanje zraka s pomočjo zelenih alg v prihodnosti še posebno pomembno za dolgotrajne skoraj vsa podmornice, pozneje pa morda tudi za obljubene vesmirske postaje, za človeške naselbine na Mesecu in podobno.

Kakšna bodo bodoča velemesta

Velemesta prihodnjega stoletja bodo brez zmede, brez hrupa, ki ga prinaša tehnika. Model mesta je že zasnovan.

Mesto bo podobno ogromnemu pajku s premerom 70 kilometrov. Središče velemesta bo 1500 m visok dolžinski signalni stolp s podzemsko centralo brez žarčenja, sredi ogromnega umetnega jezera.

Mesto bo obkroženo s skoraj 1000 metrov visokim gorovjem, ki bo vplivalo na podnebje v njem. Tu bo prostora za 10 milijonov ljudi. Stanovanjski del in delovna mesta bodo strogo razporejena. V ospredju bo trgovska četrt, okrog nje pa mesto za nakupe, mesto uradov, mesto upravnih oblasti, kulturnih ustanov, mesto samih zabavišč itd.

Promet bo tekkel pod zemljo. Zrak bodo električno čistili, tako da tudi v industrijskem delu ne bo prahu. Posebni sevalniki bodo skrbeli za bogatenje zraka z ozonom.

Pristajališča za helikoptere bodo nad avtocestami, tako da bo tudi ta hrup prihranjen prebivalcem velemesta.

Dežela jezer

Finsko imenujejo »dežela jezer«. Na Finskem je toliko jezer, da natančno število niti ni znano. Po najnovejših podatkih, jih je okrog 75.000. Potemtakem bi ta dežela zaslužila cast, da je ne more prekositi nobena druga država s številnejšimi jezeri.

Vendar na Finskem ni največ jezer. Mnogo več jih je v Sovjetski zvezi. To je razumljivo, če pomislimo, da je Sovjetska zveza mnogo bolj prostrano ozemlje. Vendar gre večinoma za jezera, saj je v Sovjetski zvezi komaj 19 jezer, ki imajo površino vsako nad 1000 kvadratnih metrov.

Razmeroma mnogo jezer je na Poljskem — 9296. Avstrija ima precej več jezer kakor Jugoslavija. V naši državi je »le« 22 jezer, medtem ko jih je v razmeroma majhni Avstriji 763.

Nov tip magnetofona

Neka britanska firma je iznašla magnetofon, pri katerem se lahko istočasno govori in posluša.

Novi način je posebno primeren za učenje glasbe in tujih jezikov, da lahko učitelj posluša ponavljajoče naloge po magnetofonu in istočasno vnese popravke in nasvete. Magnetofoni so olajšava samo za individualni študij, ponavljajoče posnetega teksta ali glasbe, toda ne za oboje hkrati kot pri novem magnetofonu.

Prvo snemanje se vrši na eni polovici traku, drugo snemanje pa na drugi polovici. Končno ponavljanje obeh polovic se vrši preko dveh zvočnikov, po eden za vsako polovico. Sistem dovoljuje istočasno snemanje tudi na obeh straneh traku.

Gumbi za upravljanje magnetofona in večša, a preprosta sluzenost aparata, preprečujejo slučajno brisanje in trganje traku.

Magnetofon je tako zgrajen, da se lahko hrani kot celota ali razstavi na posamezne dele.

Domači bonton

Kako se vedemo doma? Morda nas bo to vprašanje spravilo v zadrego, kajti marsikdo misli, da je za doma vse dobro, poleg raztrgane in umazane obleke tudi kričanje, srove besede in podobno. Lepo se je treba vesti le zunaj, v družbi, doma, pred mozem ali ženo, pred otroci in sosedji je pa prav vseeno, ali smo vljudni ali ne. Seveda je to čisto narobe, kajti če smo vljudni doma, bomo vljudni tudi zunaj ob vsaki priložnosti; če smo pa doma s svojo bližnjo okolico vse prejkot vljudni, se bomo pa tudi zunaj kdaj spozabili in se pokazali take, kakršni smo.

Doma ne zahtevaj ničesar z zadržanim glasom — to velja za moža in ženo. Vljudnost zakoncem med seboj bo prevzgojila čut dostojnosti in lepega vedenja tudi pri otroku, saj je dober vzgled najboljši učitelj. Za vsako uslugo vljudno prosimo, tudi otroka, ne pa, da se obnašamo kot kak samoderžer in si domišljamo pri tem, da so okrog nas vsi predvsem zato, da nam strežejo na prvi migljaj. Tako ravnanje bi tudi v otroku vzbudilo odpor in mržnjo. Ne dopustimo tudi, da bi podlegli jezi in se razdivjali nad svojo okolico. Raje se odstranimo

in ko bo jeza minila, se skušajmo mirno in lepo pogovoriti. Z mirnim načinom bomo več dosegli, kot če bi kričali in bruhal ali se be najboljši trde besede.

Pazimo tudi na vedenje našega otroka. Ne pustimo, da bi se tudi doma vedel »po domače«, češ saj smo sami, kdo ga pa sledi. To velja tudi za lepo vedenje pri mladi. Otroka naučimo že zgodaj, da bo znal uporabljati pribor (tudi nož!). »Eže to ima še čas. Naj je kar vse z zlco.« slišimo tu in tam ter morda tudi sami mislimo tako. Ne, če se majhen ne bo naučil, bo prijemal nož v roke okorno tudi tedaj, ko bo že odrasel. Nož mu bo vedno nekaj tuj predmet pri jedi in ga bo spravljal vedno v zadrego, zlasti pred tujimi ljudmi.

Tudi srebanje juhe in sploh tekočino otroka že zgodaj odvajamo. Sicer mu bo ta grda navada ostala in se je ne bo mogel več znebiti. Kako je to prijetno poslušati, pa vedo tisti, ki se hranijo v menzah in imajo takega soseda pri mizi.

Torej, lepo vedenje naj nam bo pred očmi predvsem doma, pa zunaj ne bo treba vedno nanj paziti, ker se slabo vesti sploh ne bomo znali.

»Lohneška« pošast fotografirana?

Univerzi Cambridge in Oxford sta osnovali ekspedico, ki naj prouči skrivnost »pošasti« iz jezera Loch Ness. »Pošast« je zopet postala aktualna, ker sta jo slikala dva fotografa.

Pri prvem filmu gre za nekaj sekund posnetkov 16 mm filmske kamere, ki jih je posnel letalski inženir Tim Dingsdale, ki pravi, da film prikazuje »pošast«, kako se je oddaljila in potopila.

Drugo silko pa je posnel gasilec Peter O'Connor.

Film traja 40 sekund. Videti je bilo neki nedoločen predmet, kakoli iz začetnega nepremičnega stanja začne počasi plavati najprej proti desni, nato proti levi; končno pospeši plavanje in doseže hitrost kakih 10 milj na uro, ko pa potone, pusti za seboj belo nasto sled.

Čiščenje polja z ognjem

Ogenj lahko zelo koristi kmetu v borbi proti plevelu. Znano je, kako veliko škodo napravi plevel žitaricam, bombažu, sladkorni peski in drugim kulturam. Čiščenje polja se opravlja s pomočjo kultivatorja; vendar pa plevel še ostaja med vrstami.

Prednost čiščenja polja z ognjem je v tem, da se plevel popolnoma uniči. Pri tem se tudi uporabljajo kultivatorji. Namesto nožev, ki prekopavajo zemljo, so tu vstavljene plinske svetilke. Ob premikanju kultivatorja ognjeni prameni uničujejo plevel in škodljivce. Da se ne bi poškodovale tudi kulture, so na obeh straneh kultivatorja nameščeni ščitniki.

Kultivator je bil konstruiran v prirodnoznanstvenem inštitutu v Sovjetski zvezi.

Če je mnenja, da gre na filmu za pošast, je odgovoril: »Ni dvoma.« Pojasnil je, da ustreza opisom kakoga ducata očividcev, ki so vse ugodne osebe. Na vprašanje, če ne bi moglo iti za zamenjavo s kakim čolnom, majhno podmornico ali čim drugim, je dejal: »Ne, videl sem živo telo. Menim, da je telo dolgo 12 do 15 metrov in da gre za velikega plazila, možno za razvito formo pliozosaure. Dingsdale trdi, da bi lahko bile v jezeru dve ali tri pošasti in prvi.» Vsaka pošast verjetno živi preko 200 let.

Angleška televizija je predvajala film, v katerem prikazujejo, kako naj bi slovita pošast iz Loch Nessa plavala v škotskem jezeru.

Šen — nalezljiva bolezen

Šen je nalezljivo »kožno« vnetje. Če je koža zdrava in cela, nas varuje bolezn, če pa je tudi le neznanstveno ranjena, lahko nastane na tem mestu šen. Ranica je lahko včasih tako majhna, da je niti ne opazimo.

Najraje se šen pojavi ob obrazu, kjer je koža najbolj nežna in tudi najbolj izpostavljena raznim ranitvam. Če ima kdo razjedo na nogi, lahko dobi okoli rane šen.

Najprej dobi bolnik, ki je zbolel za šenom, visoko vročino, potem se pokaže okoli okuženega mesta rdeča oteklina, ki se naglo širi po vsej okolici. Če čez nekaj ur je lahko obraz ves zatekel in rdeč. Na tej oteklini se včasih napravijo tudi večji ali manjši mehurčki, ki so napolnjeni z bistro tekočino. Šen lahko potuje po telesni površini. Prvotno obolela koža je že zdrava, ko zajame šen bolj oddaljena področja kože. Če

boleznj ne zdravimo, se včasih vteče prav dolgo, pri pravilnem zdravljenju pa kaj hitro preneha. Rada pa se bolezen po krajšem ali daljšem času ponovi. Šen torej ne zapušča imunosti, ampak prav nasprotno, kdor ga je enkrat imel, ga drugič laže dobi kot tisti, ki ga ni imel še nikoli.

Zdravljenje boleznj pa je zelo uspešno. Ker je bolezen kužna, čeprav ne zelo, mora bolnik v bolnišnico. Bolnik s šenom je nevaren zlasti za ljudi, ki imajo odprte rane, in za porodnice, ki lahko dobio od takega bolnika neposredno ali preko okuženih rek babice porodno vročico (sepsa), ker je povzročitelj obeh boleznj isti. Če pride ta povzročitelj v ranjeno kožo, povzroči šen, če pride po porodu v maternico, pa povzroči zloglasno in navadno smrtotono sepsa.

Prometne nesreče v ZDA

Ameriški časnik »Plain Dealer« je posvetil ne dolgo tega uvidnik o prometnih nesrečah. List ugotavlja, da so se večje grozote preselile iz strelskih jarkov na avtomobilske ceste. Odkar se je pojavil v ZDA prvi avtomobil, je bilo v Združenih državah ubitih in ranjenih več kot 62 milijonov ljudi. To pomeni, da so prometne nesreče terjale več smrtnih žrtev, kot pa jih je kdajkoli padlo na bojiščih ameriškega naroda, in je bilo več ranjencev kot na vseh bojiščih v zadnji svetovni vojni.

V letu 1959 je bilo na ameriških cestah ubitih 900 ljudi več in ranjenih 50.000 več kot v letu 1958. Glavni vzroki teh nesreč so bili divja in nagla vožnja in vožnja po

napačni strani ceste. Zanimivo je, da so največ nesreč povzročili vozniki, ki so stari manj kot 25 let in jih je le 14 odstotkov od skupnega števila avtomobilistov, vendar so zakrivil 29 odstotkov smrtnih nesreč. List opozarja voznike, naj si vsakokrat, ko prisledijo na p.l.n., prkličjejo v spomin dejstvo, da je v lanskem letu izgubilo v ZDA pri avtomobilskih nesrečah več kot 37.600 ljudi življenja, ranjenih pa je bilo 2 milijona 870 tisoč oseb. Uvodnik se konča z besedami, da je avtomobil lahko prav tako čudovit služabnik človeštva kakor ogenj in prav tako strašen morilec, če izgubimo nad njim oblast.

Ob 90-letnici Gasilskega društva v Ptuj

(Nadaljevanje)

Zato so si gasilci oddahnil, ko jim je po dolgoletnih naporih uspelo pripraviti mestno občinsko upravo do tega, da jim je izročila 29. septembra 1889 prostore za poslopjem davkarje in okrajnega sodišča v dvoletno uporabo. S tem so dobili gasilci svoj dom in so si zgradili primerno orodjarno. Prezem so proslavili svečano omenjenega dne zvečer v dvorani kazine. Glavno zaslugu za to pridobitev je imel mestni odbornik Ivan Steudte, ki je bil kot vnet in aktiven gasilec izvoljen v začetku leta za predsednika društva. To funkcijo je opravil vse do leta 1933. Ves čas svojega delovanja je posvetil tehnični in organizacijski izpopolnitvi. Tako se je vodstvu posrečilo povezati leta 1894 večino stanovanj gasilcev z električnimi alarmnimi zvonicami zaradi hitrejšega obveščanja ob požarih.

gasilstva vedno večje. Zato se je društvo že dalj časa ukvarjalo z mislijo nabaviti si primerno strojno brizgalko. Ta načrt so uresničili leta 1899, ker so deželni odbor, mestna občina in razne zavarovalnice poklonile društvu precejšnjo denarna sredstva, s katerimi so kupili pri podjetju Kerneuter na Dunaju za tiste čase moderno dvo cilindrsko parno brizgalno za 7200 kron. Ta brizgalna je služila društvu preko 35 let. Zaradi njenega brezhibnega delovanja so bili gasilci v stanju, da so se lahko z uspehom lotili gasenja največjih požarov.

S prireditvijo okrajnega gasilskega dneva 11. avgusta 1900 je proslavilo prostovoljno gasilsko društvo 30. obletnico ustanovitve. Brez dvoma se je društvo v zadnjih desetih letih organizacijsko lepo razvilo in tehnično dober opremilo, kar je bila vsekakor v veliki meri zasluga predsednika I. Steudteja in dejstvo, da je služilo društvo le svojemu namenu.

Ze pred omenjenim letom so se

začela pojavljati v mestu in okolici nacionalna in socialna nasprotja, ki so po letu 1900 še naraščala. Zlasti je bilo to opaziti v mestu, kjer se je vedno bolj stopnjevala zagrizenost nemakonacionalnih elementov. Ta nacionalni šovinizem so še podžgale razne germanizatorske organizacije kot Ščudmark, Schulverein, Turnverein itd. Zato je v naslednjem obdobju prišlo gasilsko društvo pod vpliv renežatskega župana Orniga, političnega voditelja nemakonacionalnih zatiralcev, ki so znali vpreči to humano organizacijo v svoj voz. Takratni predsednik in poveljnik društva I. Steudte, po rodu Nемеc in zvest pristaš Ornigove klike, se ni mogel ali pa tudi ni hotel upreti temu dejstvu ter je tako posredno pomagal naraščanju šovinističnih pojavov in vmešavanju v politiko.

Dne 4. septembra 1910 je proslavljalo društvo 40-letni jubilej svojega delovanja. V društvu je že vladal zagrižen nemakonacionalni, malomeščanski duh, kar se

neugodno odražalo pri izvrševanju gasilske službe v okoliških slovenskih vaseh. Prireditve je bila združena s 38. štajerskim gasilskim dnevom v Ptuj in se je začela 3. septembra s slavnostno večerjo v veliki dvorani nemškega doma.

Župan Ornig je kot častni predsednik pozdravil gasilce, goste in predstavnike oblasti in društev. Podrobno je opisal razvoj in 40-letno dejavnost društva. Podčrtal je tudi zasluge predsednika in poveljnika Steudteja zaradi njegovih organizacijskih in strokovnih sposobnosti. Nato mu je izročil navzoči okrajni glavar Netolizka zlati zaslužni križec s krono, s katerim ga je odlikoval cesar.

Med svojim govorom pa župan ni mogel v svoji zanesenosti opustiti svoje nevolje nad okoliškimi Slovenci. Tožil je, da je gasilsko društvo doživelo nešteto sovražnosti pri gašenju požarov v okolici, kjer so jim »vindhšarji in na-

hujskanci« večkrat razrezali cevi. Tudi bivši slovenski okrajni zastop je odklanjal gasilec vsako pomoč.

Naslednjega dne dopoldne je bilo zasedanje deželne gasilske zveze. Po popoldanski skupni gasilski vaji je priredila »Zveza nemških visokošolcev« v parku ljudsko veselico, ki jo je prekinilo neurje. Od dne 8. septembra ponovljene veselice in korist gradnje »Nemške hiše« je prejelo gasilsko društvo le 200 kron. Te kronistov zapisek jasno dokazuje, da je zaplulo gasilsko društvo globoko v nemške politične vode.

Na občnem zboru leta 1912 je poveljnik Steudte sicer zavrnil v svojem delovnem poročilu očitke, da bi se društvo prejšnje leto politično udeleževalo. V kolikor je bil zato upravičen se iz ohranjenih spisov ne da ugotoviti. Če pa upoštevamo, da so bile leta 1911 precej burne državnozbornske in občinske volitve, ta očitke najbrž ni bil neutemeljen. Iz poročila razberemo še to, da je društvo ustanovilo v letu 1912 gasilski pevski zbor in domači orkester, ki sta prvič nastopila ob godovanju poveljnika 25. oktobra ki se ga je udeležil tudi zloglasni re-

nega Linhart, urednik proslulega »Štajerca«.

Ze nekaj let pred začetkom prve svetovne vojne (1914) so vezbali gasilce po naročilu vojnega ministarstva in Rdečega križa v prvi pomoči in negi bolnikov. Društvo se je tudi zavezalo sestaviti v primeru vojne transportno kolono za ranjence iz članov, ki bi ne bili mobilizirani. Ob izbruhu prve svetovne vojne se je to tudi zgodilo. Pozvali so vse ostale gasilce v tečaj, kjer so se pri vsakodnevnih vajah usposobili pod vodstvom okrajnega zdravnika dr. Becka za to sanitarno službo. Ta rešilni oddelek je med vojno prevozil od železniške postaje 134.800 ranjencev, ki so prispeli v Ptuj z 254 vlaki, v razne bolnišnice, razmeščene v mestu.

Ker je bilo med vojno pozvano vse mlajše moštvo v vojaško službo, je dodeljevala vojaška oblast potrebno moštvo gasilskemu društvu, ki ga je izvezalo za gašenje pri požarih in ki je bilo prav uporabno. Proti koncu vojne je šelo društvo le še 49 izvršujočih članov, 20 pa jih je služilo vojsko.

(Nadaljevanje prihodnjič)

OPEKARNA ŽABJAK PTUJ

Naš kolektiv pošilja delovnim kolektivom iz velike ptujske občine in izven njenih meja, zlasti pa njihovim delavskim svetom ob 10-letnici delavskega samoupravljanja tovariške čestitke, pozdrave in želje, da bi tudi v bodoče dosegali vsestranske uspehe.

T Po 10 letih uresničenja marksističnega načela o izročitvi podjetij delavcem in po uspešnem delavskem samoupravljanju pošiljamo delovnim kolektivom, zlasti pa njihovim delavskim svetom tovariške pozdrave in želje, da bi tudi v bodoče dosegali vsestranske uspehe.

Naše trgovske poslovalnice v Ptuj in okolici priporočamo tudi ob tej priložnosti potrošnikom, in sicer:

BISERKA — ZVEZDA — POHISTVO — DOM — PTUJ in v okolici: TRNOVSKA VAS — GRAJENA — PODVINCI

Trgovsko podjetje „MERKUR“ Ptuj

PETOVIA

alkoholna industrija Ptuj

Po 10 letih izkušenj in uspešnega dela delavskih svetov naših tovarn in podjetij slavimo letos zelo pomemben jubilej — 10-letnico delavskega samoupravljanja in pošiljamo ob tej priložnosti delovnim kolektivom, zlasti njihovim delavskim svetom tovariške pozdrave, čestitke in želje, da bi bilo njihovo delo tudi v bodoče uspešno.

Obenem priporočamo gostinskim podjetjem in potrošnikom likerje vseh vrst, pelinkovec, rum, konjak, žganje, malinovec in vermut ter vina naše proizvodnje, ki slovijo širom po naši domovini in v inozemstvu.

PTUJSKA TISKARNA

Naš kolektiv in delavski svet pošiljata vsem kolektivom in delavskim svetom v občini Ptuj in izven nje tovariške pozdrave in čestitke k doseganju 10-letnemu delavskemu samoupravljanju.

Obenem priporočamo vsem naše tiskarske in knjigovodne ter ostale kvalitetne usluge.

Tovarna volnenih izdelkov Majšperk

Vsem manufakturnim trgovinam, tovarnam konfekcije in vsem delovnim ljudem naše domovine priporočamo naše priznane odlične, svetovno znane majšperške izdelke: tkanine iz česane in mikane volne za moške in ženske obleke, plašče, odeje in druge izdelke.

Istočasno pošilja naš delovni kolektiv vsem delovnim kolektivom, zlasti pa njihovim delavskim svetom ob 10. obletnici delavskega samoupravljanja tovariške pozdrave, čestitke in želje, da bi bilo njihovo delo v proizvodnji in pri delavskem samoupravljanju enako uspešno, kot je bilo doslej.

Razstava likovnih izdelkov v ptujski „Mladiki“

Prav posrečena je bila zamisel ptujskega predmetnega akta za likovno vzgojo, da priredijo v šolskih prostorih »Mladiki« vse popolne osnovne šole ptujske občine skupno razstavo likovnih izdelkov.

Razstavile so vse štiri ptujske osnovne šole, Hajdina, Lovrenc, Cirkulane, Gorišnica, Videm in Markovci. Na razstavi so bile torej zastopane vse popolne osnovne šole razen Majšperka. Namen razstave je bil, pokazati javnosti uspeh likovne vzgoje v pravkar minulem šolskem letu. Na tako veliki razstavi lahko šole med seboj primerjajo dosežke na tem vzgojnem področju in tako dobe nove pobude za še večjo poglobitev in pravilno usmerjanje estetske vzgoje. Takoj v začetku moram poudariti, da je ta velika razstava v vsakem oziru uspešna in je v mnogem pravo presenečenje. Razstava zasluži tako glede obsežnosti in raznolikosti razstavljenih predmetov kakor tudi glede velikega napredka na tem tako važnem učno-vzgojnem področju otroške ustvarjalnosti vso pozornost. To pa posebno zaradi tega, ker se v nobenem pogledu ne da primerjati s take vrste razstavami prejšnjih let.

Vsaka zgoraj omenjenih šol je razstavila svoje najboljše likovne izdelke od najnižje do najvišje stopnje. Izdelki, razvrščeni po posameznih starostnih stopnjah, kažejo razvoj od tistih, lahko bi rekli, arhaičnih, priručno nanih, ljubkih in intimno otroških motivov do že zrelejših, tako rekoč že pravih umetniških stvaritev starejših.

Zastopane so raznolike tehnike, kakor risbe s svinčnikom, peresom, akvarelom, pastelne risbe in tempera. Zastopane pa so tudi novejšje tehnike kakor kraspanke, risbe s svečo, voščene eno in večbarvne risbe, slike na podlago posutega pšeničnega zdroba, eno in večbarvne monotipije, linorez, lesorez, nalepljenje iz papirja, blaga in drugega materiala, izrezanke iz eno in večbarvnega papirja, deko-

Strela upepelila dve gospodarski poslopji

Nevihtno neurje, ki je 27. junija divjalo v okolici Ptuja, je upepelilo dve gospodarski poslopji v Spuhlji.

Ob 15.45 je udarila strela v gospodarsko poslopje Alojza Bezjaka iz Spuhlje 23. Poslopje je bilo krito z opeko. Kmalu se je dvignil gost dim, ki se je videl tudi do 15 km daleč. Ogenj je

do tal upepelil poslopje, zgorelo pa je tudi 9 voj krme. Poslopje je bilo zavarovano za 1 milijon dinarjev.

Ogenj pa je kmalu preskočil na sosednje leseno in s slamo krito gospodarsko poslopje, ki je last Antona Arnuša iz Spuhlje 24. Tudi tukaj je ogenj temeljito opravil svoje delo, saj je do tal upepelil zgradbo. Gospodarsko poslopje je bilo v celoti zavarovano.

Obvestilo staršem

Otroci iz Ptuja, ki so v počitniški koloniji v Biogradu na moru, se bodo vrnili dne 5. julija 1960.

Starši naj otroke počakajo na ptujski železniški postaji ob polenajstih.

Upravni odbor
počitniške kolonije Ptuj

Podtaknjen ogenj

V noči med 26. in 27. junijem je nastal požar, ki je upepelil poslopje Jakoba Janžekoviča iz Stojincev. Na pomoč so prišli gasilci iz Cirkulane, z njimi pa so prišli tudi vsi učitelji, ki so pomagali pri omejevanju požara. Za svojo požrtvovalnost zaslužijo vse priznanje. Predvidevajo, da je bil ogenj podtaknjen.

Objave in oglasi

RAZPIS

Komisija za uslužbenske zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj razpisuje naslednja

PROSTA MESTA:

1. tajnika Osnovne šole Toneta Znidariča, Ptuj
pogoj: Administrativna šola ali 2 leti Ekonomske srednje šole. Prednost imajo osebe s prakso.
2. referenta za proporce in analize
pogoj: Ekonomska srednja šola s prakso v računovodstvu.

3. 2 pisarniška uslužbenca
pogoj: Administrativna šola ali nepopolna srednja šola in stroje-pisni tečaj.
4. 2 šefa krajevnega urada za Hajdino in Cirkovce
pogoj: srednja strokovna izobrazba in 5 let upravne prakse

Prošnje, kolkovane s 50 din državne takse z izčrpnim življenjepisom naj vložijo kandidati pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj v 15 dneh po objavi. Temeljna in položajna plača po predpisih.

Obve-tilo

Usnjarna Jerič, Zg. Polskava, obvešča vse stranke, ki so dale kože v delo leta 1958 in 1959 na Bregu pri Ptuj, da jih dvignejo v Ptuj, Muršičeva 15, najpozneje do 1. oktobra 1960. Po tem terminu za kože ne jamčimo.

Preklic

Preklicujem neresnične žaljive besede, ki sem jih govorila proti ustanoviteljem v Ormožu, Mestni trg 6, ter se zahvaljujem za odstop od tožbe.

IVANA MEŠKO, Ormož

Prodaj

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOP-JEM in 84 arov zemlje v Dražencih prodam. Vprašajte: Zg. Hajdina 54.

HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOP-JEM in 4 ha zemlje prodam. — Vprašajte v Lancovi vasi 66.

MOPED »PUCH« ugodno prodam. Vprašajte Vičava 28. Ptuj.

HIŠO V PREŠERNOVI ULICI ugodno prodam. Vprašajte: Ptuj, Muršičeva 15.

sewiba

GREM ZA GOSPODINSKO POMOCNICO celodnevno. Vprašajte v Muršičevi 16, Ptuj.

FOTO SIMONIČ PTUJ sprejme takoj učenca ali učenko. Prodamo Kino E avto, Karat 36, Welta.

POBIRALCA ČLANARINE sprejmemo. Plača po dogovoru. Nostop službe takoj. Avto-moto društvo Ptuj.

Ena soba je bila napolnjena tudi z ročnimi deli. Razstavljeni so pletarski izdelki raznih vrst, izdelki iz lesa in drugih materialov. Lepo je zastopano tudi letalsko modelarstvo. Pogrešali smo več dejavnosti v modeliranju, plastificiranju. Večji poudarek bi morali dati smiselnosti in funkcionalnosti predmetov. Zlasti bi morali dati izdelkom večji poudarek tudi glede uporabnosti. Ta dejavnost pa bo doživela svojo reformo šele tedaj, ko bomo imeli na razpolago ustrezno opremljene delavnice. V njih se bodo tako ob večem vodstvu spoprijeli otroci z raznolikim zanimivim in koristnim materialom: glino, lesom, pločevino, žico, železom. V tem pogledu nas čaka še velike naloge, ki jih bomo morali slej ko prej rešiti, kajti tudi ta dejavnost predstavlja neprecenljivo korist za vzgojo mladega rodu.

Ob koncu še ena misel. Da ne bi šli v izgubo posebno vredni likovni izdelki, ki smo jih videli na tej razstavi, se je ob razgovoru z likovnim pedagogom tov. Luga-ričem in Majcenom porodila misel, da bi bilo zelo umestno, če bi dal ptujski muzej na razpolago prostor v slikarski galeriji na gradu, kjer bi razstavili umetniške dosežke naših šolskih otrok. To bi bila zares lepa pridobitev za naše mesto.

Vsem, ki so pomagali pri razstavi, čestitamo. H. D.

Okrajno strelsko tekmovanje v Ptuj

predsednik Okrajnega strelskega odbora Maribor.

Prvi dan so streljali z malokalibrsko puško za kvalifikacijo in hkrati za medaljo »dobrega strelca«. Za osvojitve je bilo treba narati: za bronasto 180, za srebrno 200 in za zlato 220 krogov (od 500 možnih).

Od 156 tekmovalcev je osvojilo zlato medaljo 8, srebrno 30 in bronasto 30 strelcev. Od teh so strelske družine občine Ptuj osvojile:

zlato — Kidričevo (1) — Turnišče (1),
srebrne — Kidričevo (6) — Zelezničar (3) — Turnišče (3),
bronaste — Zelčar (5) — Kidričevo (3) — Turnišče (2) — Delta (2) — Pletarna (1) — TETO (1).

V kategoriji vojaške puške se je zaradi visoke norme kvalificiralo le 38 tekmovalcev, od katerih je osvojil medaljo »dobrega strelca« — srebrno — 1 tekmovalac in bronasto 3 tekmovalci. V Ptuj je ostala le ena bronasta (Zelezničar).

Drugi dan tekmovanja so sodelovale ekipe in hkrati pozamezniki za prvenstvo okraja in to le tiste družine, ki so si pod odrejenimi pogoji v kvalifikaciji priborile to pravico.

Rezultati A. Ekipe
I. Članice:
1. Košaki 859 krogov
2. Pohorski b. Ruše 855 krogov
3. Turnišče 832 krogov
4. Zelezničar 821 krogov
5. TAM 818 krogov
itd.

II. Članice:
1. Košaki 775 krogov (brez konkurence).
III. Mladinci:
1. Košaki 859 krogov
2. Turnišče 730 krogov
Vojaška puška

Komisija za sprejemanje in odpuščanje TRGOVSKEGA PODJETJA »PANONIJA« PTUJ razpisuje mesto

BLAGOVNO-FINANČNEGA KNJIGOVODJA

Nastop službe takoj, plača po tarifnem pravilniku podjetja oziroma po učinku. Pismene poudre na upravo podjetja najpozneje do 10. julija 1960.

ZAVOD ZA KOMUNALNO DEJAVNOST PTUJ

obvešča, da bo zaradi popravil, ki bodo trajala predvideno en mesec,
zaprti notranje kopalnice v Ptuj od 7. julija

Komisija za razpis službenih mest pri ZADRUŽNI HRANILNICI IN POSOJILNICI V MARIBORU razpisuje

za poslovno enoto (podružnico) v Ptuj

dvoje službenih mest za bančne uslužbence

Prednost imajo uslužbeni z visoko, višjo ali dovršeno popolno srednjo šolo, ali event. nepopolno srednjo šolo s prakso v finančni stroki.

Prošnje z navedbo šolske izobrazbe, dosedanje službene prakse s priloženim življenjepisom se sprejemajo pri Zadrugi hranilnici in posojilnici Maribor, podružnica Ptuj